Ը. ՏԱՐԻ 2178 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 10 ԱՀԵԿԱՆ 1383 17 ԱՊՐԻԼ 1891 20 ՐԱՄԱԶԱՆ 1308 ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿԻԱՄ ՈՐՆԻ ԻՄԷՆԳՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՍՊՈՒՂՆԷԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آره‌وك
فرنجی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

# ԱՐԵՒԵԼՔ
## ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

| | |
|---|---|
| Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամագլուխ | 150 |
| » » Վեցամսեայ » » | 75 |
| » » Եռամսեայ » » | 40 |
| Օտար երկիրներէ Տարեկան գրանց | 56 |
| » » Վեցամսեայ » | 28 |
| Ընտիր թուղթի վրայ մանաւոր տպագր. Տարեկան Օտ. Ոսկի | 2 |
| Գաւառաց թղթատարի գանձը միօրինակ | Ղրշ. 50 |

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ ալլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 17/29 ԱՊՐԻԼ, 1891

## ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

### ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԵԼԻՄՏԱՅՈՑ Պ. ԿՈՇԸՆԻ — ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԼՈՐԴ ՍԱԼԶԲԸՐԻ

Գոհութեամբ ընդունուեցաւ Ելիզատական Նախարար Պ. Կոշընի Ելիզատցոյցն, որ Մեծին Բրիտանիոյ Եւեւմտից և ընդհանուր տնտեսական հանգամանաց յայտող վիճակ մը կը պարզէ։ Տարւոյս գանձային հասոյթք 90,430,000 անգլ. ոսկի հաշուուած են և ծախքերն 88,440,000 ոսկի, որով երկու միլիոնի չափ հասոյթի յաւելուած կը գուշակուի, մինչ անցեալ տարւոյ մասնակաբաութենէն ալ 1,756,000 ոսկւոյ յաւելուած մը կայ հասութից։ Եկամտի վրայ տուրքն անցեալ տարի արտադրած է 13,200,000 ոսկի, և այս գումար դաղափար մը կուտայ անգլ. ժողովրդեան հարստութեան վրայ։ Մանր եկամուտներէ և ընդհանրապէս գործաւորդասուց չարաթականէն կամ ամսականէն եկամտի տուրք չառնուիր։ Այնու հանդերձ, առ մէն մի անգլ. ոսկի մէկ փէնի եկամտի տուրքը կուտայ 2 միլիոն 300 հազար ոսկի։ Իբր կէս դար յառաջ երբ Սըր Ռոպըրդ Փիլ այս տուրքն հաստատեց, այն մէկ փէնին իբր կէս միլիոն եւեթի կ'արտադրէր, և նոյն իսկ՝ հինգ տարի յառաջ՝ երբ Պ. Կոշընն Ելիզատից Նախարարի պաշաօնն ստանձնեց, երկու միլիոն հասոյթ կը դոյանար մէն մի փէնիէն, եւ վեց փէնիի ամբողջ տուրքն 12 միլիոն կ'արտադրէր։ Հիմա, քանի որ այն մէկ փէնին 2,300,000 ոսկի կուտայ, կը գտնենք թէ 552 միլիոն անգլ. ոսկւոյ (իբր 16 միլիառ ֆր.ի) ազդային տարեկան հարստութենէ մը կ'առնուի 13,200,000 ոսկւոյ տուրքն։ Ի՜նչ հարստութիւն։

Պ. Կոշընն կ'առաջարկէ Ելիզատցոյցի հասութից յաւելուածը գործածել նախակրթարան յաճախող տղայքը դպրոցի տուրքէ զերծ կացուցանելու, և կրթութիւնն, որ արդէն պարտաւորիչ է Անգլիոյ մէջ, բոլորովին ձրի հռչակելու։ Այս առաջարկ միաձայն հաւանութեամբ կ'ընդունուի ամէն կուսակցութեանց կողմէ։

Այսպիսի ժողովրդային առաջարկ մ'ընելով, Պ. Կոշընի նպատակն է հանրային կարծիքը պատրաստել առաջիկայ ընդհանուր ընտրութեանց։ Լրագրաց կարծիքն է թէ Լորտ Սալզբրի, օգուտ քաղելով Փառնէլեան հերձուածէն, Կլատսթոնեանց աւելի կամ նուազ ընկճեալ վիճակէն, Անգլիոյ տնտեսական յայտող կացութենէն և անգլիական արտաքին քաղաքականութեան նպաստաւոր ընթացքէն, առաջիկայ աշնան պիտի լուծէ երեսփոխ. ժողովն և նոր ընտրութիւններ կատարել պիտի տայ անմիջապէս։ Լորտ Պիքընսֆիլտի յիշատակին նուիրեալ պահպանողական ընկերութեան հացկերոյթին մէջ բանախօսելով, Լորտ Սալզբրի դովեստիւք յիշեց պահպանողական վարչութեան արարքն, և ըսաւ թէ առաջիկայ ընտրութեանց մէջ ընկերական կամ գործաւորական խնդրէն աւելի Բրիտանեան Տէրութեան ամբողջութեան խնդիրը պիտի դրաղեցնէ հասարակաց միտքն։ Ինչ որ ալ լինի, յաղթութիւնը վերջնական չպիտի լինի։ Եթէ Պահպանողականք յաղթանակեն, կլատսթոնեանք դժուարաւ պիտի հպատակին ազգին կամաց, զոր վերջնական չպիտի համարեն թերևս։ Եթէ կլատսթոնեանք յաղթուին, Միութենականք չպիտի դադրեցնեն պայքարը մինչեւ որ իռլանտական ինքնօրինութիւնը չարձուի և մինչեւ որ Բրիտանեան Տէրութեան միութիւնն ու ամբողջութիւնը չվերահաստատին։

Փառնէլեան հերձուածին ակնարկելով, Լորտ Սալզբրի ըսաւ թէ ինք զՊ. Փառնէլ և իւր կուսակիցներ նախ մեծար չի դատեր հակափառնէլեաններէն։ Ինք զՊ. Փառնէլ միշտ նկատած է վտանգաւոր յեղափոխական մը, և նոյն կարծիքն ունի տակաւին։

Այս պահպանողական խնճոյքին հետեւեալ օրը, Պահպանողականք ընտրական մասնակի յաղթութիւն մը տարին յիւսստոք, ուր յայողնցան իրենց աթոռը պահել, զոր կլատսթոնեանք մեծապէս կը յուսային կորզել անոնցմէ։ Մի քանի շաբաթ առաջուան պահպանողական յաղթութեան վրայ բարդուելով, Ուստոքի ընտրութիւնը նոր հարուած մ'եղաւ Կլատսթոնեան ակնկալութեանց, և մեծապէս հրճուեցուց Պահպանողականներն ու Միութենականները, որք կը լուսան չահել առաջիկայ ընդհանուր ընտրութիւնները։

Լորտ Սալզբրի իւր ճառով ըսաւ թէ ընդհանուր ընտրութեանց թուականը չատ հեռի չէ։ Եւ իրօք, ամենէն չատը մէկ ու կէս տարի միայն կրնայ տեւել արդի երեսփոխանութիւնն, և չատ հաւանական է որ պահպանողական խելացի վարչապետը փութայ ծեծել երկաթը մինչ տաք է։

### ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ ՎԵՀԱՊԵՏԱԿԱՆ ԴԵՐԴԱՍՏԱՆՈՅ ՄԷՋ

Անգլիոյ Թագուհւոյն թոռ և Հէսի հանդուցեալ Ալիս իշխանուհւոյն դուստր Սէրդէյ մեծ-դքսուհւոյն լուտերականութիւնը թողլով օրթոտոքսութիւն ընդունելուն արարողութիւնն անցեալ շաբթու տեղի ունեցաւ ի Փեթերսպուրկ Սէրդէյ մեծ-դքսին պալատն մէջ, առանց հանդիսի, կայսերական դերդաստանին սգոյն պատճառաւ (Նիքոլա մեծ-դքսին մահուան առթիւ)։ Այս առթիւ մեծ-դքսուհւոյն կնքահայր և կնքամայր եղան Զարն ու Կայսրուհին։

Պերլինէ կը գրուի ֆրանսական թերթի մը թէ Գերմանք դժգոհ են այս դէպքէ։ Զարը կը փափաքի որ իւր դերդաստանին ամէն իշխանուհիք օրթոտոքսութիւն ընդունին։ Մէկ բացառութիւն միայն կայ, Վլատիմիր մեծ-դքսին աւուսին Մեքլենպուրկի Մարի իշխանուհին, որ բացարձակ մերժեց կրօնափոխութիւն, որով իւր ամուսին դժնդակ դիրքի մէջ մնացած է։ Ամէն Զարեր նոյն կարեւորութիւնը չեն տուած այս խնդրոյ։ Առաջին ռուս վեհապետ որ իւր դերդաստանին մէջ գերման իշխանուհի մը մտցուց՝ Մեծն Պետրոս եղաւ, որ իւր որդին՝ Զարեւիչ Ալեքսիս մեծ-դուքսն ամուսնացուց Պրունսվիքի Շարլոտ իշխանուհւոյն հետ (1711ին), առանց կրօնափոխութիւն պահանջելու։ Իսկ Էլիզաբէթ կայսրուհին իւր որդւոյն (որ յետոյ եղաւ Պետրոս Գ. Կայսր) Անհպադի Սոֆի իշխանուհւոյն հետ ամուսնութեան (1714) հաւանեցաւ այն բացարձակ պայմանաւ որ գերման իշխանուհին օրթոտոքսութիւն ընդունէր։ Յօրէ ետքն մինչեւ 1870, կրօնափոխութիւն անհրաժեշտ պայման եղաւ։ բայց գերմանական կայսրութեան հաստատումէն ի վեր, երբ Գերմանիա մեծ Տէրութիւն մը դարձաւ, Ռուսիա հետամուտ՝ դանուեցաւ խնամութիւններ հաստատելու գերմանական արքունեաց հետ։ Իսկ արդի Զարն ելիզաբէթ կայսրուհւոյն սովորութեան վերադարձաւ, թէև ոչ այնքան բացարձակ։ Գերման իշխանուհեաց վրայ որք ամուսնացած են ռուս իշխանաց հետ՝ ուղղակի ճնշում ի գործ չի դրուիր կրօնափոխ լինելու։ բայց եթէ օրթոտոքսութիւն չընդունին, անհաճոյ դիրք մը կ'ունենան արքունեաց մէջ, և ահա այս բան դժգոհութիւն կ'առնէ եղեր Գերմանիոյ մէջ։

Բայց Գերմանիոյ մէջ արտայայտեալ այս զգացում չափազանցեալ չէ՞ միթէ, երբ խորհուի թէ նոյն իսկ Վիլհէլմ Կայսեր քոյր՝ Սոֆի իշխանուհին՝ առանց իւր վրայ ճնշում ի գործ դրուելու հաւանած է կրօնափոխութեան, և թողլով լուտերականութիւն, կ'ընդունի օրթոտոքսութիւն։ Իւր կրօնափոխութեան պաշտօնական արարողութիւն աւագ շաբաթ օր պիտի կատարի Աթէնքի մէջ, և Յունաստանի Սինոդին որոշմամբ, դահաժառանգ իշխանուհին զերծ պիտի թողուի կրկնակրտութեան պարտաւորութենէն, որուն կ'ենթարկին այն բողոքականք մանաւանդ որք օրթոտոքսութիւն կ'ընդունին։ Թէ ինչ մտածմամբ կամ զգացմամբ Սոֆի իշխանուհին այս որոշման յանդած է, չգիտենք։ բայց յայտնի է թէ ազգային տեսակէտով մեծապէս կարեւոր էր որ Յունաստանի ապագայ թագուհին հելլէն ազգին հետ նոյն կրօնը դաւանէր, ուստի չատ հաւանական է որ քաղաքական մտածմամբ այս որոշմամբ յանդած լինի, իւր անհատական զգացումները զոհելով հանրային բարօրութեան։ Այս պատճառաւ Աթէնքի լրագրքը ներբողելից յօդուածներ հրատարակեցին Սոֆի իշխանուհւոյն վրայ, գովելով անոր սէրն և անձնուիրութիւնն հելլէն ազգին ու յունական եկեղեցւոյ։

### ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՀԱՊԵՇՈՍՈՅԱՆ

ՆԱՄԱԿ ՄԵՆԵԼԻՔ ԹԱԳԱՒՈՐԻ

Իտալիան կառավարութեան հրատարակած Կանաչ Տետրակին մէջ կայ Մենելիք Թագաւորին կողմէ 1890 սեպտ.ի վերջ Իտալիոյ Թագաւորին ուղղեալ նամակն։ Հապէշ Թագաւորը կը խօսի Ուչալիի իտալուհապէշական դաշնագրոյն 17րդ յօդուածին վրայ, որ հապէշական բնագրէն տարբեր իմաստ ունի իտալեան Թարգմանութեան մէջ։ Հապէշերէն բնագիրը կ'ըսէ. «Ն. Վեհափառութիւն (Մենելիք Թագաւոր) պիտի կրնայ, երբէ կուզէ, իտալեան կառավարութեան միջնորդութեան դիմել՝ միւս Տէրութեանց հետ իւր յարաբերութեանց մէջ»։ Իսկ իտալեան Թարգմանութիւնը կ'ըսէ. «Ն. Վեհափառութիւն կը հոլանի իտալեան կառավարութեան միջնորդութեան դիմել միւս Տէրութեանց հետ յարաբերութեանց մէջ»։ Մենելիք Թագաւոր, այս խեղաթիւրման տեղեկանալուն պէս, հետեւեալ նամակը գրեց Իտալիոյ Թագաւորին.

Աստծոյ յաղթական Յուսոյն ցեղին, Մենելիք Բ., ընտրեալ Տեառն, Խոստոր Խոստորաց ենիվերոյ, մեր քրէկէոն և եղբօր Վեհափառ Ումբերտոյ Ա. Թագաւորին Իտալիոյ, ողջոյն։

«Իմ Թագադրութեանս հանդիսին առթիւ գահակալութեանս լուրն առաքած լինելով բարեկամ Տէրութեանց Եւրոպայի, իրենց պատասխաններուն մէջ իմ Թագաւորութեանս համար նուաստացուցիչ բան մը գտայ։ Ասոր շարժառիթն է 17 րդ յօդուածն Ուչալիի Դաշնագրոյն, որ յամին 1881 միաձայն ամսուն 25 ին կնքեալ։ Վերստին քննելով նոյն յօդուած, տեսանք որ ամէարիք բարբառով գրուած պարունակութիւնն եւ իտալերէն թարգմանութիւնն համաձայն չեն։»

Մենելիք Բ. պատմելով իւր բանակցութիւններ իտալեան պատուիրակ Անթոնէլլի կոմսին հետ, կը յայտնէ թէ ինք երբեք պարտաւորիչ յանձնառութիւն մը չէր կրած. այլ որովհետեւ Իտալիա բարեկամութիւն կը ցուցընէ իրեն, ինքն ալ տրամադրութիւն ցուցած է օտար Տէրութեանց հետ իւր յարաբերութեանց մէջ Իտալիոյ միջնորդութեան դիմելու, (առանց իտալեան թեւակրութեան ենթարկուելու)։ Մատնանիշ կ'ընէ նաև նոյն դաշնագրոյ 19րդ յօդուածն, ուր ըսուած է թէ «վկայութեան համար դաշնագրոյն երկոքին բնագիրը երկու լեզուներով ճշդիւ համաձայն պէտք է լինին»։ Յօդ. 17 կը նշանակէ թէ Հապէշաց թագաւորը կրնայ Իտալիոյ միջնորդութեան դիմել, բայց չըսեր թէ Եւրոպիոյ հետ ամէն տեսակ գործոց համար պարտի Իտալիոյ միջնորդութեան դիմել։ Ուստի, ափրիկէցի այս խելացի վեհապետ, որ կ'երեւի թէ Նրբամտութեան խաղերէն խաբուող մարդ չէ, սապէս կ'աւարտէ իւր պատշաճ լեզուաւ գրուած նամակը.

«Կը յուսամ թէ ի պատիւ ձեր բարեկամին, պիտի համիք ուղղել տալ 17րդ յօդուածին մէջ գործուած սխալն, և այս ուղղութիւնն հաղորդել բարեկամ Տէրութեանց, որոց հաղորդած էիք յիշեալ յօդուածը։

«Կ'աղաչեմ զԱստուած չնորհել ձեզ երկարութիւն կենաց, և ամէն խռովութենէ զերծ պահպանել մեր բարեկամութիւն։

«Գրեալ յԱնդոթօ, յամսեանն նահասիէ 19, յամին չնորհաց 1882։»—(և ոչ 1890)։

Եւ խորհիլ թէ Իտալացիք քաղաքական մեծ յաղողութիւն մը կը նկատէին եթովպիոյ վրայ իրենց հովանաւորութեան հաստատումն, որ այսքան անհաստատ հիմ ունի եղեր։

### ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏՈԿՈՍԻ ԵՒ ՁԵՂՁԻ ՍԱԿԵՐ

Ստորեւ կը դնենք բաղդատական ցուցակ մը դրամի սակին օտար գլխաւոր հրապարակաց վրայ։

Ի Լոնտոն, տոկոս օրըստօրէական փոխառութեանց 2½%. կալճ պայմանաժամերով փոխառութեանց 2½—2¾.

Ձեղչի սակ Պանքայի փոխանակագրաց, 3, 4 և 6 ամսու 3⅜%.

Անգլիոյ Պանքայի ձեղչի սակ, 3½.

| | Պանքայէ սակ % | Հրապարակէ սակ % |
|---|---|---|
| Փարիզ | 3 | 2 7/8 |
| Պերլին | 3 | 2 1/2 |
| Համբուրկ | | 2 1/2 |
| Ֆրանքֆորդ | | 2 3/4 |
| Ամսթէրտամ | 3 | 2 3/4 |
| Բրուքսէլ | 3 | 2 3/8 |
| Վիեննա | 4 | 3 1/4 |
| Շենովա | 6 | 4 3/4 |
| Հռոմ | | 4 3/4 |
| Թուրին | | 4 3/4 |
| Մադրիտ | 4 | Անուանական |
| Սպանիոյ միւս քաղաքներ | | 4—5 |
| Փեթերսպուրկ | 5 1/2 | 3 3/4 |
| Լիսպոն | 6 | 6 |
| Ժընէվ | 4 1/2 | 4 |
| Քոփէնհակ | 3 1/2 | 3 1/2 |
| Ստոքհոլմ | 6 | 4 1/2 |
| Քրիստիանիա | 5 | 4 1/2 |
| Պոմպայ | 5 | 5 |
| Կալկաթա | 4 | 4 |

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱՂԴԱՏՈՒԹԻՒՆ

Թայտի անցեալ ուրբաթ աւուր սեղանաւորական տեսութենէն կը քաղենք հետեւեալ ցուցակն, որ ինչ ինչ չահեկան տարբերու բաղդատութիւնը կ'ընէ անցեալ շաբթուն և անցեալ տարւոյ նոյն շաբթուն մէջ.

| | 1891 տարի 24ին | 1890 տարի 24ին |
|---|---|---|
| Մետաղադրամ Անգլիոյ Պանքային մէջ | Ստեր. տոլար 21,803,283 | Ստեր. տոլար 23,146,210 |
| Պահեստ Անգլիոյ Պանքային | 13,704,738 | 15,165,095 |
| Համեմատութիւն պահեստոյ | 36 5/8 % | 44 1/2 % |
| Պանքայի զեղչ | 3 1/2 % | 3 % |
| Հրապարակի զեղչ | 3 5/8 % | 3 5/8—3 5/4 % |
| Անգլ. Քոնսոլիտ | 96 1/8 | 98 |
| Ցիրանս. արժէթուղթ | 94·80 | 89·67 |
| Մինչեւ գին ցորենի | 39 շիլին (եղեսուն ինն) | 29 շիլ. 10 փ. (քսան ինն) |

Դիտելի է մանաւանդ ցորենի միջին գնոյն մեծաքանակ բարձրացումն անցեալ տարիէն իվեր։

### ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷՅԻՆ Ի ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Ապրիլ 13/25ին տեղի պիտի ունենար 225,000 հատ 500 ֆր.նոց 4½% պարտատոմսից ստորագրութիւնը Փորթուկալի Ծխախոտի Ընկերութեան, որք վերապահուած են ֆրանսական, պելժիական եւ զուիցերիական հրապարակաց։ Ի հրապարակ հանուող պարտատոմսից ամբողջը կէս միլիոն հատ է։ Այս ստորագրութիւն ամէն դրամատանց ձեռամբ կը կատարուի՝ 500 ֆրանքնոց թուղթը 437½ ֆրանքի, կամ 435 ֆր.ի այն թղթոց հատար որք վերջնական բաշխման պահուն կը վճարուին ամբողջովին։ Տոկոսն է 22½ ֆր., զերծ տուրքէ, և այս տոկոս վեցամսեայ վճարելի է ամէն տարւոյ ապրիլ 1ին, և հոկտ.ին։

ԻՏԱԼԵԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՎԱՐԿ

Վերջապէս, Իտալիա ունեցաւ կանոնաւոր Պանքա մը, որ կալուածոց վրայ դիւրին պայմաններով փոխառութիւն պիտի ընէ անոնց որք հողեր և կալուածներ ունին և պատրաստ դրամ չունենալով չեն կրնար գործ ընել։ Մաղթելով որ Թուրքիա ևս ի մօտոյ օժտուի այսպիսի հաստատութեամբ մը՝ ինչպէս իսօքը կար վերջերս, իրրեւ օրուան սեղանաւորական կարեւոր լուր նշանակենք թէ Իտալիոյ Կալուածական Վարկի Դրամատունն (Crédit Foncier) հաստատող օրէնքն ի մօտոյ վերջնապէս կը քուէարկուի Խորհրդարանէն, և հաստատութիւնն անմիջապէս գործի պիտի կրնայ սկսիլ, ձեռք անցուած միջոցներու չնորհիւ։ Առաջիկայն կուտանք կարեւոր տեղեկութիւններ այս հաստատութեան վրայ։

ՊԼԻՆԷԻ ՇԱՀԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ծանուցինք թէ Պ. Սբբրէթան, պլինէի չահագիտութեան հոգին, որ այն գործէն մնանկացաւ՝ պատճառելով Մետաղաց Ընկերութեան և Ֆոնթուառ տ'Էքզոնի կործանման, Նախնական դատարանէն ետքը վերաքննիչ ատենէն ևս դատապարտուած է վեցամսեայ բանտարկութեան և 3,000 ֆր. տուգանքի, «մտացածին (կեղծ) չահարաժիններ բաշխելուն համար բաժնետերաց, որպէս զի յայող վիճակի մէջ ցուցնէ իբրօք ձախող վիճակի մէջ գտնուող իւր չահագիտական ձեռնարկներ»։

Պ. Սբբրէթան, որ մինչեւ վերջն հաստատ հաւատք ունէր թէ իւր գործն էապէս հայրենաբերական և հանրօգուտ ձեռնարկ մ'է՝ պլինէի հրապարակն ի Փարիզ փոխադրելու սահմանեալ, նոյն հաւատքով դիմեց վճռաբեկ ատենին եղեռնական ճիւղին, որ անցեալ ուրբաթ վերահաստատեց նախորդ երկու դատարանաց վճիռներն, և հետեւապէս Պ. Սբբրէթան բանտ պիտի պառկի վեց ամիս և պիտի վճարէ 3,000 ֆրանք, եթէ փարա մը մնացած է իրեն այն բազմաթիւ միլիոններէն զորս չահած էր երբեմն պլինէի գործէն։ Իւր տասն միլիոն ֆր. արժող ընտիր պատկերաց հաւաքածոյին աճուրդով ծախուիլն արդէն ծանուցած ենք, և իւր ուրիշ գոյքեր ևս ծախուեցան՝ գոհացնելու համար առնելիքաւորները կամ բաժնետէրերը։



ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

## ԷՄԻԼ ՈՒԻԾՊՈՒՌ

# ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՕՆ ԵՐՈՐԴ

## ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

—Այս չէ ամէնը, շարունակեց, Լիւսի տը Լասէռ կ'ուզէ որ ներեմ. . . ։ Լիւսի տը Լասէռ կ'ուզէ որ գիրկս ձեզ բանամ. կը հնազանդիմ մեր զուակին. Էլէ՛ն, գիրկս բա՛ց է։

—Ա՜հ, մայրիկ, մայրի՜կ, ըսաւ աղջիկը, կոմսուհւոյն հետ կոմսին գիրկը նետուելով։

Ծերունին երկայն ատեն երկուքն ալ սեղմեց իր լայն կուրծքին վրայ։

—Ամե՛ն ինչ մեր աղջկան համար, իր ապագային, իր երջանկութեան համար, ըսաւ։

Եւ կոմսուհին կրկնեց.

—Ամեն ինչ մեր զուակին համար, իր ապագային, իր երջանկութեան համար։

Այն օրն իսկ, կոմսուհին Հօսման պուլվառի տունը մտաւ։ Սակայն քանի մը օր ալ բան մը պիտի չփոխուէր առերեսութս։ Լիւսի տը Լասէռ Օռօռ Տըլօռմ պիտի մըտնար։ կոմսուհին տիկին Տիւռան անունը պիտի պահէր, և կոմսը Թօշէ փողոցը պիտի մնար Բիւռ Ռուսօ անունով։

Կոմսը կնոջն ըսաւ թէ ինչու համար այսպէս կ'ընէր և կոմսուհին լաւ գտաւ այդ ընթացքը։ Այս անգամ պատճառներն իրաւացի էին։

Իր անունն առնել եւ ընկերութեան մէջ երեւիլ կ'ուզէր աղջկան ամուսնութեան օրը։ Մինչեւ այն ատեն, ապարան մը գնելու, կահաւորելու, կոմսուհւոյն և աղջկան վայելուչ կերպով զարդարելու ժամանակ կ'ունենար։

Քօվիզիէի պէս մարդու մը չնորհիւ, տասնհինգ օրէն կամ երեք չաբաթէն կը լմնային ատոնք։

### ԼԳ

ԼԱ ՍԸՌԻԶԻԻ ԴՂԵԱԿԻՆ ՄԷՋ

Վէռվէնի մարգիզը նստած էր Լա Սըռիզէի դղեակին բաց պատուհաններէն միոյն առջեւ և մելամաղձօրէն սիկառ մը կը ծխէր։

Ծաղկաւէտ պարտէզներ կային իր առջեւ, որոց անուշահոտութիւնը մինչեւ իրեն կուգար, մեծ մարգ մը կար, որուն մէջէն մանուածապատոյտ առուակ մը կը պտուտկէր. և աւելի հեռուն, ծառալից բլուրներ որք հորիզոնին չոգեձեւ ամպերուն մէջէն կը կորսուէին։ Ամբողջ այս պատկերին վրայ մայիսի արեւն իր ջերմ ճառագայթները կը հեղուր, լոյսով ողողելով զայն։

Բայց Առիէն չէր դմայլեր այդ հրաշալեաց, այդ չքեղութեանց՝ վրայ, զորս բնութիւնն իր աչաց կ'ընծայէր։ Ոչ կանանչութիւնն, ոչ ծառերն, ոչ ծաղիկները կը դիտէր։ իր նայուածքն, անհունութեան մէջ կորսուած, միգապատ լեռներէն անդին կ'անցնէր Բարիզի ուղղութեամբ ուր կը գտնուէր իր միտքը, Մօնբէռռէի մարգիզուհւոյն տունն ըլլալ կը թուէր իրեն, Օռօռի հետ, և կը կարծէր դեռ լսել անոր ձայնը «կը խաբուիք, պարոն, ես չեմ այն Օռօռն որուն վրայ կը խօսիք։»

Ամէ՛ն մ'ի վեր որ Բարիզէն հեռացած էր, Առիէն ատեն ունեցած էր խորհելու, և քիչ քիչ իր պատրանքներուն գաղթէն վար ինկած էր։ Առանց հարցատութեան, հիմա, ի՞նչ կրնար յուսալ։

—Երաշ մ'էր զոր ըրի, կ'ըսէր ինքնին, խեղճ անմիտի երազ, կեղծելով զիս չը ճանչնալ, Օռօռ հօրը մէկ հրամանին կը կը հնազանդէր։ Ալ չմտածեր իմ վրաս, ալ չսիրեր զիս, կամ եթէ կը սիրէ, հօրը կամքին հնազանդ, կը ջանայ մոռնալ զիս և օտար մը կը նկատէ զիս, զոր աղետաբեր դիպուածն օր մը իրեն հանդիպցուցած էր իր խաղաղ կեանքին ուրախութիւնները վրդովելու։

«Եւ ապա կրնա՞մ միթէ, ես որ սնանկացած մարդիզ մըն եմ, Օռօռի ձեռքը խնդրել, որուն հայրն, ինչպէս ըսաւ տիկին տը Մօնբէռռէ, չափազանց հարուստ է։ Ոչ, ոչ, այդ յանդգնութիւնը չեմ կըրնար ունենալ, և ահա ինչո՞ւ երազ մըն է այս։

Սակայն Մօնբէռռէի մարգիզուհւոյն նամակ մը գրած էր, որուն մէջ կը խնդրէր որ օրիորդ Օռօռի վրայ լուր տայ իրեն։ Մարքիզուհին պատասխանած էր թէ իր սանուհին չատ հանդիստ էր։ «Շուտով բժշկուեցէք, կ'աւելցնէր, և Բարիզ դարձանուդ պէս եկէք տեսէք զիս։»

Բայց խոստում մը չէր ըներ, և իր նամակին մէջ չի կար բան մը որ յոյսի նշոյլ մը տար իրեն։

Կասթօն տը Լիման ալ չատ մը նամակներ գրած էր ի պատասխան իր նամակներուն, բայց լակոնական կերպով, իրեն ուղղած հարցումներուն մասին դիտմամբ զինքը գոհացնելէ դգուշանալով։ Ցայտնապէս չէին ուզեր զինքն անհանդիստ ընող և իր բժշկութիւնն ուշացնող բան մը իմացնել իրեն։

Սեղանն, որ սենեկին մէջտեղը դրուած էր, ֆրանսերէն գիրքերով և լրագիրներով ծածկուած էր, որովհետեւ ուրիշ ընելու բան չունենալով չատ կը կարդար։ Գառաւ օրիորդ տը Կոնռէյ, միշտ հոգատած՝ իրեն տրամադրութեան տակ դրած էր իր թանգարանը։ Լրագիրները Բարիզէն կը ղրկէր Կասթօն տը Լիման որ նախ զանոնք կը կարդար և կը գծուչանար ղրկելու անոնք որ իրեն անծանօթ մնալ պէտք եղած դէպքերու վրայ կը խօսէին։ Ոչ Օռօռի առեւանդումն իմացած էր, ոչ Ռօշէ փողոցի ոճիրն, ոչ Սանդաքի դերակոմսին ահռելի մահը։ Կասթօն տը Լիմանի երկրորդ այցելութիւնը զոր տըուած էր տիկին տը Մօնբէռռէի, որոշուած էր որ բան մը պիտի չըսէին Վէռվէնի մարքիզին մինչեւ որ լաւ մը չապաքինէր և Բարիզ չդառնար։ Տը Շառմէյլ իր ընտանեաց կողմէ կոչուելով՝ Լա Սըռիզէէն մեկնած էր ութ օրէ ի վեր։ Կասթօնի մէկ նամակը զոր առի իրեն ստացած էր, իր դղեակը հանիլը կ'իմացնէր։ Ուզելով իր բարեկամը Բարիզ դարձնել, ութ օր պիտի մնար ի Մօպէօժ եթէ պէտք ըլլար աւելի, այսինքն մինչեւ այն ատեն ուր կարենար բժշկին հաւանութեամբ առանց վտանգի ճամբորդութիւնը կատարել։

Արդ, բժիշկն առաւօտուն եկած էր, հիւանդին վիճակէն գոհ մնացած եւ զայն ապաքինեալ նկատած էր, ըսելով թէ ուզած ատենը կրնար Բարիզ դառնալ։

Առիէն կը սպասէր Կասթօն բարեկամին որպէս զի չնորհակալ ըլլար օրիորդ տը Կոնռէյի իրեն ցուցուցած հիւրասիրութեան և իր վրայ տածած խնամքներուն համար, և որպէս զի մնաք բարով ըսէր անոր։ Ցետոյ պիտի մեկնէին ի Բարիզ։

Զորս ժամ հնչեց սենեկին ժամացոյցը։ Առիէն իր ծխած սիկառը նետեց։

—Օ՛ն, մմնցեց, Կասթօն ժամը երկուքը քառասուն և վեց անցած կառաքումբին չէ հասած, որովհետեւ հիմայ հոս կ'ըլլար։ Անշուշտ միւս կառաքումբով կուգայ, որ ժամը չորսը յիսուն անցած կը հասնի։ Արդարև, սպասելը սիրուն բան չէ։ Կառքի ձայն մը լսեցի սակայն. կը կարծէի. . . բայց ոչ, խարուեր եմ։

Ցանկարծ, սենեկին դուռը բացուեցաւ։ Առիէն շուտով ոտքի ելաւ։

—Ահ, Կասթօն, դո՞ւն ես, գոչեց։

Եւ երկու բարեկամներն իրարու գիրկ նետուեցան։

—Ի՜նչպէս երկայն երեւցաւ ինձ այս օրն, ըսաւ մարգիզը։ Անհամբեր կը սպասէի քեզ։ Մինչ՝ կուգաս։

—Այո։

—Կառաքումբն ո՞ւշ մնաց։

—Ոչ։

—Ի՜նչ ըրիր Մօպէօժի մէջ, ժամ մըն է որ կառաքումբն հասած է։

—Ցիչ մը զուարճացայ ճամբան, պատասխանեց Կասթօն ժպտելով, և ապա հակառակ զգեզ տեսնելու և գրկելու փափաքիս, նախ օրիորդ տը Կոնռէյին յարգանքներս մատուցի։

—Իրաւունք ունէիր։

—Իր եղբօրորդիէն ալ նամակ մը ունէի իրեն տալու։ Վերջապէս, եկայ։ Ալ չեմ հարցներ թէ ի՞նչպէս ես։ կը տեսնեմ թէ լաւ կերպարանք ունիս, և օրիորդ տը Կոնռէյէն իմացայ թէ բժիշկ մը արտոներ է Մօպէօժէն ի Բարիզ երթալդ։ Ա՜հ, Սիրելիդ իմ Առիէն, շատ ուրախ եմ։ Թող որ նորէն գրկեմ զքեզ։

—Սիրելիդ իմ Կասթօն, այս իրիկուն կը մեկնինք, եթէ կ'ուզես։

—Այս իրիկուն չուտ է։ գիշերը ճամբորդել չեմ ուզեր։ Վաղը կը մեկնինք։

—Լաւ։ Հիմայ նստինք, և խօսէ ինձ Բարիզի, մեր բարեկամաց, մեր ծանօթից վրայ։

—Ի՜նչ կուզես որ ըսեմ։

—Շա՞տ չա՞տ բաներ։

(Շարունակի)

# ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՆԳԻՍ
Տ. Տ. ՄԱԿԱՐԱՅ
Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ՎԵՀ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ամենախորին ցաւօք կը ծանուցանենք թէ այս առաւօտ Ս. Էջմիածինէն Սինոդի անդամ Գեր. Ներսէս Եպիսկ. Մամբրէեանի ստորագրութեամբ հեռագիր մը հասած է առ Ամեն Ս. Պատրիարքն, որով կը գուժէ թէ Նորին Ս Օծութիւն Հայրապետն ամենայն Հայոց երէկ ժամը եօթնուկէսին սրտի հիւանդութենէ յանկարծակի մահուամբ առ Աստուած փոխեր է։ Օծման և Յուղարկաւորութեան հանդէսն պիտի կատարուի ամսոյս 21 ին, Զատկի կիւրակէն։

---

Թիֆլիզի լրագրաց մէջ որոց թուականը կը հանի մինչեւ ապրիլ 3, կը կարդանք հետեւեալ լուրերը.

Թիֆլիզէն Լէոն՝ լրագրում կարդում ենք հետեւեալը. «Վեհափառ Կաթողիկոսը շրջաբերականով առաջարկեց բոլոր հայոց թեմական առաջնորդներին՝ յայտնել հայ քահանայերին, որ դատաստանական և կառավարական հաստատութիւնների մէջ հայ-լուսաւորչականներին երդվեցնելու ժամանակ, այդ երդումը պիտի կատարվի բացառապէս հայերէն լեզուով և որ Կաթողիկոսի այդ կարգադրութիւնը խախտող քահանաները կենթակվեն պատասխանատուութեան»։

—Երեւանի նոր նահանգապետը դեռ չէ այցելութեան վեհափառ Հայրապետին, Էջմիածին, ուր սիրալիր ընդունելութիւն էր գտել։ Մարտի 26ին Նորին Վեհափառութեան կողմից փոխադարձ այցելութեան եկան Սինոդի անդամներ՝ Գերապատիւ Սուքիաս և Երեմիա եպիսկոպոսները, որոնք տեղիս առաջնորդ սրբազան Գրիգոր եպիսկոպոսի հետ ժամը 12ին այցելցին Նորին Գերաչնորհութեան։

—Էջմիածնից մեզ հասած տեղեկութեան նայելով, ճեմարանի ուսուցիչ պ. Կոստանեանը ստանալով իւր հրաժարականը արձակուած է իւր պաշտօնից։

---

Այրի տիկին Ն. Վահան և Օրիորդք Արաքսիա և Աստղիկ Վահան իրենց շնորհակալիքը կը յայտնեն ամէն անոնց որք Ներկայ գտնուեցան իրենց հանդուցեալ ամուսնոյն և հօր՝ ՎԱՀԱՆ ԷՖԷՆԴԻԻ յուղարկաւորութեան եւ թաղման, եւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւատիքն արտայայտեցին այս տխուր առթիւ։

---

## ԲԼԷՐԹԵՎ ԷՖԷՆԴԻ

Երէկ ծանուցինք Վսեմ. Բէրթէվ էֆէնտիի (Անտոն Սօֆեական) մահն։ Հանգուցեալն Իւլայի առաջին ատենն ունէր և վարած էր Թիֆլիզի օսմանեան ընդհանուր հիւպատոսի և Բեդրոսպուրկի ու Ամթէնքի օսմանեան դեսպան ատանց առաջին քարտուղարի պաշտօնները։ Նոյնպէս Պոլսի զօրաբաժնին քսմիսերութեան, օտար թղթակցութեան դիւանի ընդհանուրութեան, արտաքին թղթակցութեանց քարտուղարի, Պուլկարիոյ քոմիսերութեան, Անդրիանուպոլսոյ նահանգին դատական քննիչի և վերաքննիչ տեղի անդամութեան պաշտօններու։ Բէրթէվ էֆէնտի երկու անգամներ վարած էր նաեւ Ցպագրական Ցեսչի պաշտօնն։ Հանգուցեալը քեռայրն էր հայերէն լրագրաց դրական Մեծ. Մինաս կամար էֆէնտիի։

Բէրթէվ էֆէնտի՝ իւր վարած զանազան կարեւոր պաշտօններուն մէջ փայլած է իւր դիւանագիտական և վարչական կարողութեամբը և հաւատարիմ ծառայութեամբը։ Բազմահմուտ և լեզուագէտ անձնաւորութիւն մըն էր և մասնաւորապէս քաջ հմուտ էր ֆրանսերէն լեզուի։ Բէրթէվ էֆէնտի երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան և այլ և այլ օտար պատուանշաններ ունէր։

---

## ԱԶԳ.

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Զատկական տօներու առթիւ, Աւագ հինգշաբթի օրէն սկսեալ, կեդրվարժարանը փակ օր փակ պիտի մնայ. դասերը պիտի վերսկսին ապրիլ 24 չորեքշաբթի առաւօտ։

17 ապրիլ 1891 Ղալաթիա

(ՆՇԷ)

---

# ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

## ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Վեհ. Սուլթանն, խմնալով Ռուսիոյ կայսեր հօրեղբայրը՝ Նիքոլա Մեծ Դուքսին մահը, ցաւակցական և միխիթարական հեռագիր մը ուղղած է Ազիզքանդը Գ. կայսեր։ Նոյնպէս արարողապետ Միւնիր փաշա ռուսական դեսպանատունն երթալով, յանուն Վեհ. Սուլթանին ցաւակցութիւն յայտնած է դեսպան Պ. Նելիդովի։

——

## ՆՈՐ ՇԲԱԴՐԱՄ

Կայս. հրամանաւ՝ նոր շքադրամ մը հաստատուած է «Զինուորական Աթոռանեաց Շքադրամն անուամբ»։ Այս շքադրամ արծաթեայ է և ծաւալը կը համապատասխանէ Իմթիազ պատուանշանի շքադրամին։

——

## ԲԱՐՁՐ ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԸ

Բարձր-Մեծ-Եպարքոսն երէկ կայսերական դռնաց և ներկայ գտնուելով Վեհ. Սուլթանին ներկայութեանը կատարուած կրօնական ընթերցուածոց, արժանացաւ Ն. Վեհափառութեան մեծարանաց։ Ն. Բարձրութիւն կայսերական դռնուելոյն երէկ Բ. Դուռը չգնաց։

——

## ՎՍԵՄ. ԲՐՅՈՎՆ ՓԱՇԱ

Քաղաքապետ Վսեմ. Բրյովն փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանին հրամանները։

Ն. Վսեմութիւն կայս. պալատէն ելնելով Բ. Դուռը գնաց, ուր տեսակցեցաւ Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և խորհրդականին հետ։

——

## Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Աւստրիական դեսպան Պ. տը Քալիչէ և Գարատաղի գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յայտնեցին Ներքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

——

## ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑ

Ըստ նորագոյն տեղեկութեանց՝ մայրաքաղաքիս մէջ հաստատելի համազգային Անկելանոցը հազար հինգհարիւր հոգի պարունակելու չափ ընդարձակ պիտի շինուի և շինութեան ծախքը 45,000 ոսկւոյ չափ պիտի ըլլայ։ Շինութեան ծախսը փոխարէն՝ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է պարգեւել կայս. պալատն մէջ գտնուած այլ և այլ ծանրագին նիւթեր, որոց արժէքը 7000 ոսկւոյ չափ է։

Ելմտական նախագոյն նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն որոշած էր այդ նիւթերը վիճակահանութեան դնել և ըստ այնմ իւր տեղեկագիրը Վեհ. Սուլթանին մատուցած էր, սակայն Ն. Վեհափառութիւն այդ եղանակն յարմար չդատելով, հրամայած է որ այդ նիւթերը իրենց արժէքին համաձայն վաճառուելու համար ձեռնհաս անձանց կողմէ դնելը որոշուին և իւրաքանչիւր նիւթի վրայ թղթով մը նշանակուին։ Կայս. սոյն իրաւէն գործադրուած ըլլալով, այդ նիւթերը յառաջիկայ շաբաթ օր պիտի փոխադրուին ի Բերա Վսեմ. Յակոբ էֆէնտի նորատունկեանի տունն ուր ցուցահանդէսը տեղի պիտի ունենայ։ Այդ տուն երեք յարկ ըլլալով, նիւթերն ի տես դրուելու համար զատ զատ տեղեր որոշուած են։ Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է այդ ցուցահանդէսի կազմակերպութեան մասին խորհրդակցելու համար։ Կայս. հրամանաւ՝ նոյն յանձնաժողովին դեր-նախագահն է Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամ և կայս. Թիկնապահ Թէվֆիկ փաշա, իսկ անդամներն են պարոնպետ Միւնիր փաշա, կայս. Թանդարանին տնօրէն Համտի պէյ, Առեւտրական Սենեկին նախագահ Ագարեան էֆէնտի, Օսմ. Կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վիներնդ, Բամանտո գրքամատան տնօրէններէն Վիքթոր էֆէնտի, սեղանաւոր Պ. Պ. Պարքէռ և Մավրոկօրդատօ։

——

## ԴԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ ՁՈՐԸ

Գասըմ Փաշայի ձորը գոցելու և ապանդանոցներ կառուցանելու համար հարկ եղած 150,000 ոսկին՝ անգլիացի դրամատէրներէ կազմեալ խումբ մը յանձն առած է փոխ տալ, հարիւրին վեց տոկոսով և հարիւր մէկէն մինչեւ չորս՝ Բաղաքապետութիւնն յարմար գտած քանակութեամբ՝ տարեկան դլխավճար մը հատուցանելու պայմանաւ։ Այդ դրամատէրց խումբին մայրաքաղաքիս ներկայացուցիչն այժմ կը բանակցի Բաղաքապետութեան հետ և, ըստ տեղեկութեանց Սապահի, փոխատուութեան պայմաններուն վրայ կատարեալ համաձայնութիւն մը գոյանալու վրայ է։

Անգլիացի դրամատէրց փոխատուութիւն մը ընելու այս փափաքէն կը հետեւցուի թէ, կը յարէ նոյն թերթը, եթէ կ. Պոլսոյ բարեգործութեան համար աւելի մեծ քանակութեամբ դրամ փոխ առնուլ հարկ ըլլայ, այդ դրամատէրք պատրաստ են այդ փոխատուութիւնն եւս ընել։

——

## ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Երուսաղէմէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ Յունաց Նորընտիր պատրիարք Ֆ. Կերասիմոս Սրբազան անցեալ ուրբաթ օր անդ ժամաներ և իւր հետեւորդներով անմիջապէս Ս. Յարութեան տաճարն երթալով, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ընդուներ է Վեհ. Սուլթանին կենաց։

——

## ՊԵՐԼԻՆԻ ՆԿԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Օսմ. կայս. Թանգարանի տնօրէն Վսեմ. Համտի պէյ իւր նկարած պատկերները պիտի ղրկէ Պերլինի Նկարահանդէսին։

——

## ՈՃԻՐ ՄԸ Ի ԲԵՐԱ

Այս գիշեր ժամ երկուքին միջոցները սպանութիւն մը գործուեցաւ ի Բերա։

Բաւական մաքուր հագուած երիտասարդ մը Հաճօրլօ ընցքը կը մտնէր Թէփէ-Պաշի կողմի դուռնէն, երբ հակառակ կողմէն յանկարծ անծանօթ մարդ մը ելաւ իւր դէմ եւ առանց բան մ'ըսելու, հրաձէն պարպեց երիտասարդին վրայ որ ինքզինքն ազատելու համար սկսաւ դէպի անդլիական դեսպանատունը վազել։ Սակայն հակառակորդը կատաղի յանդգնութեամբ մը երիտասարդին ետեւէն վազեց և բէվոլվերի երկու հարուած եւս պարպեց որք մահացու եղան։ Երիտասարդը, առանց բառ մը արտասանել կարենալու, գետին փռուեցաւ «Մանդօրլնօ» ճաշարանին առջեւ և մեռաւ։

Ոճրագործն որ վայրագ պաղարիւնութեամբ մը գործած էր այս սպանութիւնը, հանդարտ երեւոյթով մը հեռացաւ և աներեւոյթ եղաւ, ոստիկանց ժամանումէն առաջ։ Այնտեղ խռնեալ բազմութեան մէջէն ոչ ոք համարձակեցաւ անոր անցքն արգիլել։

Սպանելոյն գրպանէն գտնուած Օսմանիէ թէղբէրէսիէն յայտնուած է որ Քօճօ Եանի կը կոչուէր և արհեստով՝ չինութեանց նկարիչ էր։ գեղագէտ, խարտեաշ և հուժկու երիտասարդ մըն էր։ Գրպանէն դանակ մը գտնուած է։

Ոստիկանութիւնը մեծ փութով առաջ կը տանի իւր խուզարկութիւններ, չարագործը գտնելու համար։

——

## ՆՈՐ ԴՈՐԾԱՐԱՆ ՄԸ

Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութեան մասնագէտ խորհրդականի օգնական ու նոյն վարչութեան գործարանաց տնօրէն Բաիֆ պէյ գործարան մը պիտի հաստատէ էլեկտրական, բնական գիտութեանց, երկրաչափութեան եւ վիրաբուժութեան վերաբերեալ գործիներու պատրաստութեան ինչպէս նաեւ կլանոբլանիի համար։ Այս գործարանի յատուկ մեքենայէ և այլ գործիներ լեռրոպա յանձնարարուած են և գործարանն ի մօտոյ պիտի բացուի։ Բաիֆ պէյի այս ձեռնարկին պիտի օգնեն մայրաքաղաքիս մէկ քանի հարուստ անձինք։

——

## ԹԻՆՊԷՔԻ

Թուրքիա ներմուծեալ պարսկական թէէպէքիին իւրաքանչիւր քիլոկրամէն ոսկեդրամ 3 ղրշ. ի մաքսատրոց դանձումը պիտի սկսի ուրբաթ օրէն։

——

## ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ

Բժշկական-Դեղագործական Հանդէսը կը ծանուցանէ թէ 1890 մարտ 1էն մինչեւ 1891 փետրուար 28՝ առողջապահական վարչութեան տուարաց մէջ արձանագրուած են 11,292 մահեր որք պատահած են ի Կ. Պոլիս, այս մահերէ 389 ը պատահած են ծաղկախտէ։ 1889—90 տարւոյն մէջ ընդհանուր մահերու թիւն եղած է 11039 որ է ըսել այս տարի 253 մահ աւելի պատահած են։ Այս յաւելումը կարելի է վերագրել ծաղկախտին որ նախորդ տարիէն 16 անգամ աւելի մահացու եղած է։

——

## ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ

Ներկայ ապրիլ ամսոյ մէջ Փոքր Ասիոյ ամէն կողմերը բարեբեր անձրեւներ տեղացած ըլլալով, մեծապէս նըպաստած են հունձքերուն և մեծ առատութիւն մը յուսացուի։

---

Գոնիայի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ մարտ 14ին Պոզբը գաւառակի Պէլվերան գիւղախմբի մէկ գիւղին մէջ 25 սենեակներ պարունակող տունէ մը հրդեհ ծագելով, ամբողջ տունը և դէմը գտնուած փարախը այրեր են։ Տան տէրը, կինը, երեկ զաւակներն և հարիւրէ աւելի ոչխարներ և այլ անասուններ բոցերու մէջ մնալով այրեր են։ Միայն տան տիրոջ հարսը կրցեր է ազատիլ։

—Ձեռնհաս իշխանութիւնը տեղեկանալով որ որ ի Պէյքօզ մէկի քանի աւազակներ երկու մարդ լեռը տանելով փրկանք կը պահանջեն, բազմաթիւ ոստիկան-զինուորներ ղրկած է այդ աւազակներն անմիջապէս ձերբակալելու համար և մինչդամայն հարկ եղած հրամանները տուած է Գարթալի ու Պէյքօզի գայմագամութեանց։

—Ըստ տեղեկութեանց Հէրէկէնդի, Մուսուլ ղրկուած զինուորական յանձնախումբի մը յորդորանաց վրայ Եէզիտ ցեղի պատկանեալ անհնազանդ յանձն առած են զինուոր գրուիլ։

—Օգ Մէյսանի մօտ Քեաղրտխանէ տանող ճամբուն վրայ մարդու դիակ մը գտնուած է որ վերքերով ծածկուած էր։ Ոստիկանութիւնն հարկ եղած քննութիւնները կատարելով, խուզարկութեանց ձեռնարկած է այդ ոճրին հեղինակները ձերբակալելու համար։

—Վեհ. Սուլթանն հրամայած է փութով կառուցանել այն 63 կտոր կալուածներն, որք Վագֆ եղած են Համիտիէ, Երթղրուլ ու Օրխանիէ մզկիթներուն եւ Շաղլը Թէքքէին։

—Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սուրբէի Հիւմայունը Տոլմա Պաղչէ չոգենաւով Պէրութ ժամաներ է։

—Կը յիշուի թէ Գարաքէօյի կամուրջին թաղապետութեան ճիւղին պաշտօնեայ Բեդրաքի էֆ. կաշառակերութեան խնդրոյ մը առթիւ դատաստանի ենթարկուած էր։ Արդ, Սաուրէմ կիմանայ թէ Բէթրաքի էֆէնտիի վերադրեալ ամբաստանութիւնք ապացուցած չըլլալով, անմեղ ճանչցուած և երաշխաւորութեամբ ազատ արձակուած է։

—Ադեւտրական նախարարութիւնն Ադրիանուպոլսոյ նահանգին երկրագործական քննիչ Սթրաթի էֆէնտիի յանձնած է Կրէտէ երթալ և հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ՝ կղզւոյն պտղատու ծառերուն վնաս հասցնող ճճիները ջնջելու համար։

—Սերպիոյ ծխախոտի վարչութիւնը մեծաքանակ ծխախոտ գնելու համար բանակցութեան մտած է օսմ. Բէյոիի ընդհ. տնօրէնութեան հետ։

—Լոնտոնի ամերիկեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Հէնրի Հուայթ և Տիկ. Հուայթ, որք ժամանակ մ'ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէին, երէկ մեկնեցան ի Պրէյտն։

—Օսմ. Հանրային Պարտուց դեր-տնօրէն Պ. Նօպլէ, որ անցեալ շաբթու Սոֆիա գացած էր ինչ ինչ խնդրոց համար, իւր պաշտօնն յաջողապէս ի գլուխ հանելէ ետք՝ մայրաքաղաքս դարձած է։

—Կայս. աւագ թիկնապահ Շաքիր փաշայի անգրաքիկ որդին նախ պէյ, որ տեղական ատենական նաւային վարժարանէն շրջանաւարտ ելած է, կայս. Թիկնապահ անուանուած և միանգամայն կայս. Սուլթանէէ շոգենաւին սպայից կարգը դասուած է։

—Այս օրերս Ադրիանուպոլսէն, Պրուսայէն, Տրապիզոնէն, Նիկոմիդիայէն և այլ տեղերէ արտասովոր քանակութեամբ հաւկիթ բերուած է մայրաքաղաքս, այնպէս որ Պալըք Բազարի մէջ գտնուած խանութներու ու մթերանոցներու մէջ տեղ չգտնուելով, հաւկիթի կողովները խանութներուն առջեւ սայլատակաց վրայ դըրուած են։

—Շիրքէթի 32 թիւ շոգենաւն երէկ առաւօտ Վանիքէօյի առջեւ մեքենայի խանգարում մը ունենալով, շիրցաւ ճամբան շարունակել։ 2 թիւ շոգենաւն օգնութեան փութալով կամուրջ բերաւ 32 թիւն, որ նորոգուելէ յետոյ իւր սովորական երթեւեկութիւնները կատարեց։

—Երէկ Պիրէոնէն մայրաքաղաքս ժամանեց Սուլթան անուն ամերիկեան զբօսանաւ մը, յորում կը գտնուի մեծաքարուստ ամերիկացի մը, Պ. Բարք և իւր հինգ ուղեկիցք։ Այս զբօսանաւ եռակայմ է և 187 ոտք երկայնութիւն և 27 ոտք լայնութիւն ունի։ Մեքենայն հարիւր ձիուոյժ և ժամ 10 մղոն արագութիւն ունի։

—Անգլիական և գերմանական դեսպանք և դեսպանուհիք երէկ կղզիներու կողմը պտոյտ մը կատարեցին անգլիական դեսպանատան պակաս չոգենաւով։

---

## ՏԻԿԻՆ ԱԼԻՍ ՇՕՈՒ

Այս գիշեր, ժամը 9ին (Ը. Ե.) Թէբէ Պաշի թատրոնին մէջ երկրորդ և վերջին նուագահանդէս մը պիտի տուի տիկին Ալիս Շօուլի կողմէ։ Այս Ամերիկացի կին համբաւաւոր սուլիչ (siffleuse) մըն է և մեծ յաջողութիւն գտած է յԱմերիկա, յԱնգլիա, ի Ֆրանսա և ի Ռուսիա։ Սուլելու մասին իւր ունեցած սքանչելի ճարտարութեան և ներդաշնակութեանն համար «Նիւ-Եորքի Սոնակ» կոչուած է։ Այս գիշերուան նուագահանդէսին մէջ իրեն պիտի աջակցի նշանաւոր անգլիացի դաշնակահար Պ. Հուլանտ։ Տիկին Ալիս Շօուլ պիտի սուլէ Էյրտրի Սիկիլիական երեկոյեան ժամերգութիւնքը, Պաճորտի «Թրանդէլ»ը, Ալիճէվի «Սոնակը», և այլ ընտիր հատուածներ։ Իսկ Պ. Հուլան դաշնակի վրայ պիտի ածէ զանազան գեղեցիկ կտորներ, ինչպէս Ալգենիզի «Սպանիական Ցայգերգ»ը, Վալս Քօթիյօն, և այլն։

Գիներն են՝ Ա. Բ. Գ. Դ. պէնեուառի օթեակներն՝ 1½ օսմ. ոսկի. միւսները՝ 1 օսմ. ոսկի կամ 80 դրուշ։ Թիկնաթոռ՝ 25 դրշ. նստարան՝ 15, վերնայարկ՝ 5։

Օթեակաց մուտք չպիտի վճարուի։ Նուագահանդէսը պիտի սկսի գիշերուան ժամ 9ին (Ը. Ե.)։

---

Յառաջիկայ շաբաթ օր պիտի հրատարակուի «Հայաստան և մի զբօսաշրջիկ Մանրավէպքի Գ. հատորի Ա. տեսը, պատկերազարդ։ Ինչ ինչ անպատեհութեանց առաջքն առնելու համար որոշուած է ձեռքէ չվաճառել։ Բաժանորդ ըլլալ փափաքողք իրենց հասցէն ղրկելու են առ հրատարակիչն Տիրան Գ. Փափազան, ի տպարան գրաշարաց ընկերութեան, Պալաթ ալի ճատտէ թիւ 12։ Հատորին բաժանորդագինն է 9 գահէկան, 12 տեսոր սկզբ հատոր մը պիտի կազմեն։

---

## ԴՊՈՑԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

Երէկ գիշեր Ռօպէրդեան վարժարանի մէջ տեղի ունեցաւ դպրոցական հանդէս մը, ուր յառաջիկայ տարւոյ ուսումնասիրաբար արտասանելոց չորս հայեր են և մին պուլկար։ Հանդէսին ներկայ էին Ամերիկայի ընդհանուր հիւպատոսն, Էյմիպուրկի Համալսարանին խնամատարութեան դասախօս՝ Պ. Պլէքի՝ Անդլիոյ մէջ իր գրուածներով հանրածանօթ, Տիկին Ալիս Շօու, սուլիչ ամերիկուհին, որ այս գիշեր իր վերջին նուագահանդէսը կուտայ Բերայի մէջ, և ուրիշ անգլիացի և հայ երկու սեռէ պատուաւոր անձինք։ Պ. Արշակ Բարակէօղեան, անդլիական ընտիր արտասանութեամբ, ճառ մը խօսելով երեւելիներուն վրայ, դպրոցին դասախօսներէն Պ. Անտէրսօն հրաւիրեց զՏիկին Ալիս Շօու որ իր եղական երաժշտութեան վրայ գաղափար մը տայ հանդիսականաց։ Գեղանի ամերիկուհին, իր շրթանց հրաշալի ճարտարութեամբ, սուլեց յայնժամ քանի մը կտորներ, որք արժանացան հանդիսականաց եռանդագին ծափահարութեանց։ Ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոսն իր սրամիտ ատենախօսութեամբ զուարճացուց ունկնդիրները, և Էյմիպուրկի ծերունի դասախօսն, թէեւ ութսուն տարեկան, այլ երիտասարդի մը չափ կորովի, հակիրճ ճառ մը արտասանեց։

---

## ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ և Պոլսոյ դրասենեակները գոց պիտի մնան վաղը, 18/30 ապրիլ, հինգշաբթի, և յառաջիկայ երկուշաբթի, 4 մայիս (Ն. Տ.)։

Կ. Պոլիս 27 ապրիլ 1891

---

## ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութիւն հաղորդած է մեզ Կ. Պոլսէն ի Քիւշիւք Զէքմէճէ երկաթուղեաց երթեւեկութեան նոր ժամանակացոյցը զոր կը հրատարակենք այս աւուր Դ. երեսը։

Նոր ժամանակացոյցը պիտի գործադրուի յառաջիկայ ուրբաթ օրէն սկսեալ 1 մայիս (Ն. Տ.)։

---

## ՅԱԿՈԲ ՍԻՒԲԻԱՍԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր յարգոյ յաճախորդաց թէ իւր գինւոյ մթերանոցը Ղալաթիոյ Եըլտըզ խանէն փոխադրած է ի Խավեար խան թիւ 91։

4—5

---

# ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՄԲ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

## ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱԹԷՆՔ, 28 ապրիլ.— Երիկոյ թագաւոր Ս. Փրկչի պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Կ. Պոլսոյ ռուս դեսպան Պ. Նելիտովի։

ԼՈՆՏՈՆ, 28.— Լորտերու ժողովն յետ երկար վիճաբանութեան ընդունեց Նիւ-Փաունտլէնտ կղզւոյ ձկնարանաց վերաբերեալ օրէնքն, որով անգլիական կառավարութեան ինչ ինչ իշխանութիւններ կը տրուին ֆրանսացւոց ձկնորսական իրաւունքներն յարգել տալու յիշեալ կղզւոյն բնակչաց, ի հարկին մինչեւ իսկ ճնշում ի գործ դնելով։ Օր յառաջ Նիւ-Փաունտլէնտի նախարարապետն և մի քանի պաշտօնակիցք յատուկ արտօնութեամբ լորտերու ժողովոյն ներկայանալով բողոքած էին այս նոր օրէնքին դէմ։ Յետ քուէարկութեանն, գաղթականաց նախարարն յայտարարեց թէ կառավարութիւնն այս օրէնքն ետ պիտի առնու երեսփ. ժողովոյ մէջ քուէարկութենէն առաջ, եթէ մինչեւ այն ատեն կղզւոյն կառավարութիւնն օրէնք մը ներկայացնէ տեղւոյն խորհրդարանին։ Ֆրանսայի հետ դաշնագրական տրամադրութիւններն յարգել տալու համար կղզւոյն ձկնորսաց և տեղական իշխանութեանց։

ՓԱՐԻԶ, 58.— Հանրային շինութեանց նախարարը շրջաբերականաւ մը կը պատուիրէ որ երկաթուղեաց մեքենավարք և ջեռուցիչք 12 ժամէ աւելի չաշխատին։

ՓԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 28.— Կը հաստատեն թէ Զարին և Զարուհւոյն ամուսնութեան քսան եւ հինգամեակն (հոկտեմբեր ամսուն) ոչ թէ ի Փեթերսպուրգ այլ ի Դանիա պիտի տօնուի։ Նոցին Վեհափառութիւնք մտադիր են ի Դանիա մնալ մինչեւ նոյեմբերի կէսը։

ՊԵԼԿՐԱՏ, 28.— Ալեքսանդր թագաւորին ազգական Հունիատի կոմս այսօր Պելկրատ կուգայ, և կ'ըսուի թէ պիտի համոզէ Նաթալի թագուհին որ կամովին մեկնի Պելկրատէ։

ՓԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ, 28.— Կայսերական հրամանաւ, արքունիքը երեք ամիս սուգ պիտի բռնէ Նիքոլա մեծ դքսին մահուան առթիւ։

ՊԵՐԼԻՆ, 28.— Կայսրն և կայսրուհին որք Մոլթքէի մահուան առթիւ յետաձգած էին իրենց ուղեւորութիւն, վաղը Վէյմար կ'երթան և Վարդպուրկ, Լուտերի բնավայրը։

ԳԱՀԻՐԷ, 28.— Մի ացեալ և առանձնաշնորհեալ պարտուց կարգին վճարումէն եռաքը, պետական գանձուն հասոյթէն յաւելումը 792000 եգիպտական ոսկի է։

ԼՈՆՏՈՆ, 28.— Վիսման հագարապետ և Արեւելեան Ափրիկէի անգլիական ընկերութեան տնօրէն Պ. Մաքէնզի Զանզիպարէ մեկներ են դէպ յԵւրոպա։

ՎԻԵՆՆԱ, 28, (Ա. Հ. Գ.).— Վիեննայի օսմ. նոր դեսպան Վսեմ. Զէյնա պէյ, վաղն իւր յանձնարարագրերը պիտի ներկայացնէ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր։

---

# ԴՐԱՄԱԿԱՆ

## ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐՍԱ

Ղալաթիա 17 Ապրիլ

| | |
|---|---|
| ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒՆԱԿԱԳՐՈՅ | |
| 1 տոմս Լենոպոլի վրայ | 109 7/8 |
| 1 » Բասֆիրի » | 22 20 |
| Օսմանեան Քոնսոլիտ | |
| տեղի երեսի գոց. (Քիւպոն Դ. Սեր.) երկայն մէջ | 20 16 |
| » » | — — |
| Ռումելիոյ բաժանեալ | 20 17 1/2 |
| » » | 20 19 |
| Թահվիլիյեթը Օսմանիէ երկ երկայ | 82 31 |
| » » ժամ 5ին | 82 39 |
| ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՒԹՂԹՈՅ | |
| Փոխառութիւն Ա. Սերի | 42 3/4 |
| » Բ. » | 22 3/8 |
| » Գ. » | 20 17 1/2 |
| ՊԱՅԾԵՆՏՈՒԹՈՒՆ | |
| օսկեթէ ֆէնէրայ..... Ամբ. Լ. | 5 23 |
| նեսրի ֆէնէրայ..... Ոսմ. » | 9 08 |
| Գանց ալ Գանա..... » » | 6 17 |
| Լաս Գանմի եվպիրօք..... » » | 4 34 |
| Ռեսի..... » » | 15 09 |
| Երամանց..... » » | 567 1/2 |
| Ամանի եվրոպիօք..... » » | 74 1/2 |
| Ամանեթուղի Լավրիոնի..... » » | 60 |
| ԸՆԹԱՑՔ ԾԻԱՆԵՐ | |
| Յամանեան ոսկի..... » | 100 |
| 20 ֆրանգոց..... » | 87 26 |
| Մեջիտեան ոսկի..... » | 110 17 |
| Ռաշիդ (գերմանական ոսկի)..... » | 108 |
| Ռուպիէթի..... » | 90 10 |
| Լիրէ..... » | 51 12 |
| Ասպրի թղթադրամ..... » | 7 68 |
| Ֆրանկ. արծաթի. (սարբ)..... » | 108 04 |
| Հիճազոց..... » | 101 30 |
| Մէհմանիէ..... » | 99 |
| Թասֆիկէ..... » | 17 20 |
| Տոկսոս Ղալաթիոյ Սակարանի..... » | 7 |

## ԵՐԻՊԱՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԸ

Բարիզ, 28 Ապրիլ, ժամ 3 վայր 30 երեկոյ

| | |
|---|---|
| Ֆրանսական ռենթէ 3 % | 94 37 1/2 |
| » » 3 % | 105 75 |
| Ամորթիսան քոնսոլիտ Սերի Դ. | 8 65 |
| Սանտէոյի երկաթուղի | 73 25 |
| » Լիոնի քաղաքացիութիւն | 341 25 |
| Ռիոյ Տինտոյ | 593 75 |
| Ռոսդիէթէ ժէնէրալ | — — |
| Սուէզի Լիմիթէ | 772 50 |
| Սուէզի Ռենթէ 5 % | 93 45 |
| Եգիպտական 5 % | 455 |
| Գրիքիթէ Թիւրք (1890) | 413 75 |
| Լեգիպտական միացեալ | 493 75 |
| Գանց ալ Բասֆ | 798 75 |
| Սանտ. մեր. արծաթուղի | 456 25 |
| Սես Թէնթօ | 573 75 |
| Թեռնիսէնս | 693 75 |
| Սեր Լոնդրայի վրայ | 25 29 |
| Օսմանիյէ (Օսմանեան քոնսոլիտ) | 373 |

Լոնտոն, 28 Ապրիլ, ժամ 6 վայր — երեկոյ

| | |
|---|---|
| Դրամ ռենթէյ | 95 3/8 |
| » Սերի Դ. | 18 7/16 |
| » » Ե. | 42 3/4 |
| » » Զ. | 22 3/8 |
| » » Գ. | 18 7/16 |
| Սոնտաուութիւն 1877 | — — |
| Ռուսիոյ (Թասման | 13 11/16 |
| Եգիպտական միացեալ (Ֆունտիէյէ) | 97 7/8 |
| » առանձ. (ֆունտիէյէ) 1890 | 90 3/4 |
| Լիս Թէնթօ | — — |
| Սանտայ (Ֆրանս. Բանկը) | 103 |
| Գլիզնական 5 % | 88 3/4 |
| Թանսրոլ » | 69 3/4 |
| Ռուսական 1889 | 98 3/4 |
| Սանտանտերական Բանքի վրայ | 25 500 |
| Ամյանի երկաթուղի | 21 |
| Գասսապի երկաթուղի | 13 |

Վիեննա, 28 Ապրիլ, ժամ — վայր —

| | |
|---|---|
| Ռենտան երկաթուղի | 35 50 |
| » Բեմբի քաղաքացիութիւն | 159 |
| Սանտանտերական Լոնտոնի վրայ | 117 15 |
| » Փարիզի » | 46 10 |

Պերլին, 28 Ապրիլ, ժամ — վայր 30

| | |
|---|---|
| Սանտանտերական Լոնտոնի վրայ | 20 32 1/2 |
| » Փարիզի » | 80 50 |
| Ասպրի թղթադրամ | 212 25 |
| Սանտանտ երկաթուղի | 75 40 |
| Սանտանտ քոնսոլիտ Սերի Դ. | 18 90(?) |

## ԲԱՐԻԶ ԲՈՒԹԻՊ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 28 Ապրիլ, ժ. — վ. — երեկոյ

| | |
|---|---|
| Ֆրանսական ռենթէ 3 % | 94 45 |
| Սանտանտ քոնսոլիտ Դ. | 18 70 |
| Սանտանտ երկաթուղի | 73 75 |
| Օսմ. Բէյոի | 343 75 |
| Գրիքիթէ Թիւրք | 415 |
| Օսմ. Մաքս. արծաթուղի | 453 75 |
| Գանց Օթոման | 595 |
| Լիս Թէնթօ | 578 75 |
| Ռոսդիէթէ ժէնէրալ | — — |
|

թէ այն գիշերը պատահած մահուան մը սուգը շատերը չ'զրկէր այս ընտանեկան հանդէսէն։

Մեր ջերմ բարեմաղթութիւններն ուրեմն բոլոր այն պատուական պատանեաց որ քանի մը ախորժելի ժամեր անցընել տուին մեզ եթէ ի մասնաւորի յիշել հարկ ըլլար քանի մը անուններ՝ առաջին տեղը պիտի գրաւէր անտարակոյս Յ. Էփ. Էնքսէրճեան՝ որոյ եռանդն և անուրանալի յաջողութիւնը գերազանց կերպով փայլեցան այն դերի մէջ զոր—զարմանալի զուգադիպութիւն—առաջի անգամ Արեւելեան Թատրոնին մէջ ներկայացուց մեր անմոռաց բարեկամն Պ. Մաղաքեան։ Ունկնդրաց անզուսպ խանդն ու գոհունակութիւնը կը թարգմանէին եռանդագին ծափահարութիւնք որով կրկին և կրկին ի տես կոչուեցաւ Յ. Էքսէրճեան էֆէնտի՝ որ իւր ամէն շարժմանց մէջ քաջ արուեստագիտի մը տաղանդը փայլեցուց։ Իրեն արժանաւոր ընկեր ունէր Պ. Ա. Շաչենցը որ իւր անձնուիրութեան դերը ճշմարիտ զօրականի մը վայելուչ պարզութեամբ եւ համարձակ վեհութեամբ կատարեց։ Բանտապահ Վալանթէնի դերին մէջ Ե. Մուրատեան էֆէնտի այդ հազիւ տխուր կնճռոտներուն մէջ զուարթութիւն սփռեց և փոքր դերասանի մը յատկութիւններն երեւցուց։ Եթէ յօդուածիս սահմանը մեզ չի ներեր զամենքն ալ յիշել իրենց արժանեօք՝ չենք կրնար սակայն անդիշատակ թողուլ Ալթափլույի կոմսը՝ Սիւրմէլեան էֆէնտին՝ որ սպարապետի մը լրջութիւնն և արդարակորով անվեհեր ոգին արժանավայել ծանրութեամբ պատկերեց։ Աւարտենք մեր խօսքը մէկ մէկ շառաչաձայն համբոյրներ ուղրձելով Կիւմրի սիրուն որդեկաց Ատոլֆին ու Հանրիին որ Ա. Ռիթապճեանի եւ Օրիորդ Մ. Ռաֆայէլեանի յանկուցիչ կերպարանօք ներկայացան մեզ։ Սիրելի է մեզ յուսալ որ եթէ այսչափ մատաղ և այսչափ գեղեցիկ կերպով կարող եղան բացատրելու իրեն ծնելագութ գորովոյն կողկողանքը՝ օր մը գրչաւ կամ վիպինով պիտի գիտնան ոքանչացնել իրենց ազգայինները։ Այսչափ գեղեցիկ արշալոյս մը՝ գեղեցկագոյն օր մը կ'աւետէ։

Ցիշատակութեան արժանի է նաև ծանօթ դերասան Դրեանցի եղբայր՝ Պ. Տըրդատ Դրեանց որ կատարեց «սուֆլէօռ»ի դժուարին գործը։

Մեր շնորհաւորութիւնք նմանապէս Ա. Էնքսէրճեան էֆէնտիի իւր գեղեցիկ մենախօսութեան համար՝ ֆրանսերէն լեզուաւ։ Իրեն զուտ ասացուածքը, բնական արտասանութիւնն և կրից ճարտար աստիճանաւորութիւնն ամեն գրուատեաց արժանի են։ Մաղթենք ուրեմն որ նոր բարեգործութեան մը զմեզ մասնակից ընելու նպատակաւ մեր համակրելի ազնիւ խումբը նորէն մեզ առիթ ընծայէ զինք ծափահարելու։ Թ. Թ.

## ԿԱԻԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(Թիֆլիզի լրագրերէն քաղուած)

Վրաց Իվերիա լրագիրը լսել է, որ Թիֆլիսի Միքայէլեան արհեստաւորաց դպրոցում եղած երեք բաժանմունքները (ռուսաց, հայոց և վրաց), պէտք է այսուհետեւ միացվեն և բոլոր առարկաները դպրոցում աւանդվեն միմիայն ռուսերէն լեզուով։

—Կովկասեան ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուի դիւանատան մէջ ստացված է Ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրի շրջաբերականը, որի զօրութեամբ լութերականների ծխական հոգևոր դպրոցները մեր երկրում ենթարկվում են, գիւղական հասարակական դպրոցների պէս՝ ժողովրդական դպրոցների տեսուչների վերահսկողութեան։ Այդ առիթով հրամայված է, որ դպրոցների կայքերի քանակութիւնն իմացվի։ Թիֆլիսի նահանգում այդ տեսակ դպրոցներ 6 հատ են, որոնցից մինը, Պետրոս Պողոսեան անուանված դպրոցը Թիֆլիսումն է գտնվում։

—Ռուսաց լրագիրները հաղորդում են, որ հարաւային Ռուսաստանի հրեաները մեծ բազմութեամբ հետզհետէ գաղթում են թէ դէպի Ամերիկա և թէ դէպի Պալէստին։ Առաջ գաղթում էին միայն աղքատները, իսկ այժմ սկսել են գաղթել և ունեւորները, որոնք գաղթելուց առաջ չտապով և անոնց գնով ծախում են իրանց տները և ամբողջ ընտանիքներով անմիջապէս ճանապարհ են ընկնում արտասահման։

—Վրաց չաբաթաթերթի մէջ կարդում ենք, որ Պետերբուրգի քաղաքային Դուման, գումարելով Պետերբուրգի բժիշկներին, առաջարկեց նրանց իրանց կարծիքը յայտնելու Կօխի լիմֆայի գործածութեան պիտանիութեան մասին։ Բժիշկները բերաբերի 22ի նիստում չատ աննպատակ կարծիք յայտնեցին Կօխի բժշկական մեթոդի մասին։

—Սենատը քննելով կեղծ դրամներ կտրելուն համար Սիբիր աքսորման դատապարտուած Օրբելեանց քահանայի վերջնական բողոքը, անհետեւանք է թողել այդ, հաստատելով դատական պալատի վճիռը։

—Արդարադատութեան մին խարութիւնը պետական խորհրդին մի առաջարկ է արել, որով քրիստոնեաներին առանց եկեղեցական ծէսերի թաղելու համար պատասխանատուութիւն է որոշուում, այն է քրիստոնեաներին առանց եկեղեցական ծէսերի թաղելունհամար մեղադրուողները, այն դէպքում, երբ քահանայ հրաւիրելն անկարելի չէ կամ ուրիշ այնքան էլ մեծ դժուարութիւններ չկան, բանտարկութեան են ենթարկուում երեք շաբաթից մինչեւ երեք ամիս։

—Անգեաները Լոնդոնի պարսից նախկին դեսպան Մելքումի խաների մասին խօսելով ասել էին թէ, որ անգլիական մի ընկերութիւն ստացել է արտօնութիւն Պարսկաստանում խաղատուն (ռուլէդ) հաստատելու։

Անցեալ չաբաթ Բաթումեան երկաթուղով Անգլիայից Թիֆլիս հասաւ յիշեալ ռուլէդի համար հարկաւոր գործիքները և իրերը։ Մի փորձուած և ճարպիկ հայ հսկում էր այդ իրերի վրայ, որ Բաքուի վրայով Թէհրան ուղարկուեցաւ։

—Նորին Մեծութիւն Թագաւոր Կայսրը Մոսկուայի հնագիտական ընկերութեանը 10000 ռուբլի է տուել Կովկասում հետազօտութիւններն և ուսումնասիրութիւնները շարունակելու համար։ Այդ նպատակով Նորին Մեծութիւնը 1866 և 1888 թուին տուել էր 25000 ռուբլի։

Ռուսիայի թերթերում կարդում ենք. «Պետերբուրգի քաղաքապետը, ոստիկանութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելով այն հանգամանքի վրայ, որ Պետերբուրգում ապրող և իրենց գործակատար և ծառաներ համարող շատ հրէաներ իսկապէս ոչ մի որոշ պարապմունք չունին, հրամայել է, որ դրանք մի ամսուայ ընթացքում իրենց գործերը կարգի բերել տան և իրենց ընտանիքների հետ դուրս քշեն Պետերբուրգից։

—Ֆրանսիական և ռուսաց կառավարութեան միջեւ գրականական և գեղարուստական սեպհականութեան մասին հին պայմանագրի ժամանակամիջոցը լրանալով, նոր պայմանագիր է հաստատուում, որ հնից բաւական պէտք է զանազանուի։ Բացի ինքնուրոյն գրուածների թարգմանութեան համար որոշուած վճարումի սովորական կանոններից, նոր պայմանագրի մէջ ճիշտ կ'որոշուեն թարգմանիչների պարտաւորութիւնները։ Այն հեղինակները, որոնց գրուածքները կը թարգմանուեն, իրաւունք ունին յայտնի վարձատրութիւն ստանալ, որի քանակութիւնը ճիշտ կորոշուի պայմանագրի մէջ, որպէս զի հեղինակները չափից դուրս շատ չը պահանջեն։ Նոր լոյս տեսած գրուածքի թարգմանութիւնն ամենից աւելի պէտք է վարձատրուի։ Եթէ թարգմանութիւնը հետեւեալ հրատարակութիւններից է արուած, վարձատրութիւնը քչանում է։ Ասում են, որ այդ պայմանագիրը մշակող յանձնաժողովը այդ կանոնն ընդունել է այն նկատմամբ, որպէս զի օրքան կարելի է քչացուի գրականութեան արդիւնքների այն աննչան թարգմանութիւնների թիւը, որոնցով լցուում են ներկայումս ռուսաց ամսագիրներն ու լրագիրները։ Ցոյս ունին, որ այդպիսի պայմաններում կը թարգմանուեն միմիայն իսկապէս աչքի ընկնող գրուածքները։ Ինչ վերաբերում է գիտական և լուրջ գրուածքների թարգմանութիւններին, որոնց քիչ վաճառուելուն վրայ դժուար է յոյս դնել, պայմանները նրանց համար աւելի թեթեւ կը լինին։

## ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՏՈՒՌ ԲԱՐԻԶՈՒՄ

ԲԱՐԻԶ, 12 ապրիլ

Բարիզու Հայկական մատրան նոր հոգաբարձութիւնն ընտրուելէն ի վեր, անընդհատ ամէն կիւրակի Ս. պատարագ կը մատուցուի եւ ջերմեռանդ ազգայինք կը յաճախեն մեծ ուրախութեամբ։

Այս կիւրակի փառաւոր հանդիսիւ կատարուեցաւ Ս. Սեղանոյն յատկացեալ Խաչելութեան Պատկերի Օծման նուիրական մեծ արարողութիւնն ի ներկայութեան բազմաթիւ հոգեսէր ժողովրդեան։ Ինչպէս Մատրան միւս բոլոր անօթները բարեպաշտ ընտանեաց նուէրներ էին, այս պատկերն ալ նուիրեց նախկին հոգաբարձութեան անդամներէն Տիար Քօնտանեան պատուական բարեկամին, որ ինքն իւր ճարտար վրձինովը մեծ հանճարով գծագրեց զայն։

Տիար Մարտիրոս Քօնտանեան որ Մաշկերտ քաղաքէն է, եւ 13 տարիէ ի վեր Գաղղիոյ մէջ ճարտարարուեստ հանդիսացած է պատկերհանութեան եւ արեւանկարչութեան մէջ, եւ սիրուն ընտանիքի մը հայր ըլլալու երջանկութիւնը ունի, 1878 ին ժամանեց ի մայրաքաղաքս։

Անմիջապէս մի քանի մեծամեծ տանց մէջ կատարելագործելէն ետեւ իւր արհեստը՝ 9 տարի ալ մասնաւոր գործարանի մը մէջ շարունակեց ի Տիէր քաղաքի։

Այսօր Բարիզ վերադարձած եւ մեծ յառաջադիմութեան մը հեղինակ հանդիսանալով յոյս ունինք որ մեծ ապագայի տէր պիտի լինի։

Ս. Օծման արարողութիւնը աւարտելէն յետոյ Արժ. Տէր Սահակ Եպիսկոպոսեան հոգեւոր հովիւնիս մի քանի սրտառուչ և սիրայորդոր բանք ըսելէ յետոյ ընդունեց յօժարակամ առաջարկութիւն մը Տիար Ֆնտքլեանէ՝ պատանի ուսանող կեդրոնական դպրոցի, նուիրել ի յիշատակ հանգուցեալ հօր իւրոյ Ս. Խաչելութեան պատկերին ոսկեզօծեալ շրջանակ մը։

Նաև պատարագիչ հայրը, օրուան չքեղութենէն եւ խուռն բազմութենէն օգուտ քաղելով կարդաց միանգամ եւս Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր օրհնաձիր կոնդակը, որով հաւանութեամբ կրօն. Պատկառելի ժողովոյ՝ կը նուիրագործէ Բարիզու Հայկական Մատրան բացումը, եւ կը հաստատէ Արժ. Տէր Սահակ Եպիսկոպոսեան իբրեւ հոգեւոր հովիւ Բարիզու հայ գաղթականութեան։

Կը մաղթեմք ի Տեառնէ, յարատեւութիւն այս Աստուածահաճոյ հաստատութեանս շնորհիւ անխոնջ եւ հոգեսէր Հանից նորընտիր պատուարժան հոգաբարձութեանց, որոց պարագլուխ կը գտնուին Վսեմ. Իշխան Գուլիտոն Լուսինեան եւ Մեծ. Տիար Ադանիկ Էգնեան, ընկեր ունենալով իրենց հետ երեք գործունեայ երիտասարդներ։

Քաջալոյս եմք, որ ամէն կարգի ազգայինք չպիտի զլանան իրենց համակրելի օգնութիւնը այս սիրոյ Տաճարիս ի փառս Աստուծոյ։ Յ. ԹԻՒՅՍԻԶԵԱՆ

## ՇՈՒՇՏԱԿ

Շուշի-Կարսի բացատրութեան համար Աչեւելքի մէջ դրուածներն կարդալով, կը փափաքիմ իմ խոնարհ կարծիքս ալ ներկայել յարգելի ընթերցողաց։

Մեր գաւառի հայ ժողովուրդն աւելի շատ կը գործածէ «շուշտակ» բառը, որուն առաջին նշանակութիւնն է կանացի գտակ։ Լուսնոյ մահիկին կը նմանի այս գտակ, որ գլխուն առաջին մասը միայն կը գոցէ, և միւս մասը բաց կը թողու։ Այս գտակի երկու ծայրերէն կախուած կապերը մազերնուն տակէն միացնելով կը կապեն կանայք։ Թէ ինչո՞ւ մեր նախնիք շուշտակ կոչած են այն վարդապետներն, որք նախապէս քահանայ ըլլալով, իրենց երեցկինը վախճանելէ յետոյ վարդապետութեան աստիճան առած են, այս մասին ահա իմ տկար կարծիքս։ Այս տեսակ վարդապետներու գտակը կոյս վարդապետներու գտակէն փոքր ինչ զանազանութիւն ունի եղեր հին ժամանակները, այսինքն պզտիկ է եղեր և ծայրն ալ ոչ սուր։ Կ'երեւայ թէ կանացի գտակին դոյզն ինչ նմանութիւն ունենալուն պատճառաւ շուշտակ վարդապետ կոչած են փոխանակ ըսելու շուշտակաւոր վարդապետ։

Այս բառին գործածութեան ուրիշ մէկ պատճառ մ'ալ կրնայ նկատուիլ այն թէ, որովհետեւ կանացի գտակը կիսատ է, այդ կարգի վարդապետներու իբր ածական տրուելով թերեւս յայտնել կուզուի թէ անոնց կենաց կէսը քահանայութեան մէջ անցած է։

ԴԱՆԻԷԼ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
(Կամաքս Դուր էֆէնտի)

Պալաթ 15/27 ապրիլ 1891

## ՊԻԼԷՃԻԿԻ ԵՒ ԲԷՕԹԱՀԻՈՅ ՎԻՃԱԿԱՑ ՄԻԱՑՈՒՄՆ

Աշնանը 2146 դ թուին մէջ կարդացինք Պիլէճիկէ գրուած նամակ մի, որ Ազգ. Պատրիարքարանին որոշումամբ յիշեալ վիճակին՝ Բէօթահիոյ հետ միացուելուն դէմ խօսելով կ'ըսէ՝ թէ Պիլէճիկ իւր թեմերովն շատ հեռի է միացման դաղափարէն, այնու զի արդէն իւր ազգ. գործոց շատ անդամ երեսի վրայ Ռուսէն ստիպուած լինելով առանձին առաջնորդութիւն կազմելու իրաւունքն ստանալ—բան մը, որ իբր կատարեալ ճշմարտութիւն չէ կարելի ընդունիլ—չէին ուզեր կորուսանել զայն։

Արդոյ Նամակագիրը սոյն միացման կը հակառակի հետեւեալ չորս պատճառներու վրայ չանալով յենուլ։

Ա. Թէ Բէօթահիոյ՝ Պիլէճիկէն 20 կամ 25 ժամու հեռաւորութիւնն տեղւոյն ազգ. ընթացիկ գործոց լուծման դժուարութիւններ կը յարուցանէ, և նորա մտաւոր ու բարոյական զարգացումն անխնամ վիճակի կը դատապարտէ։

Ասոր պատասխանեմք. չ'ունիմք միթէ վիճակներ, յորս գաւառագլուխէն մինչեւ 40-50 և աւելի ժամ հեռաւորութեամբ թեմորայք գտնուին։ Եթէ Ազգ. Պատրիարքարանը ճիշդ ըստ կարծեաց Նամակագրոյն խորհէր, մեր առաջնորդութեանց թիւը օրքան պիտի բազմանայր յանօգուտս, վիճակներն անձուկ շրջանակաց բաժնելով, որ առաւել կը վատթարացնէր առաջնորդարանաց նիւթական արդէն խեղճ կացութիւնն, և ի զուր յարաբերական ծանրութեանց և դժուարութեանց պիտի ենթարկէր զ'Ազգ. կեդրոնական վարչութիւն։ և միթէ 20 ժամու հեռաւորութիւն զոր ունի Կուտինա Պիլէճիկէն, չը՞ պիտի մերձեցնէ երկաթուղւոյն, և 12 ժամու անոնցն հեռաւորութեան չը՞ պիտի փոխէ զայն։ Թողունք երկաթուղւոյն յառաջ բերելիք ծառայութիւնը, ի՞նչպէս կը լուծուէին երկու վիճակաց միացեալ ժամանակներու մէջ, լուսահոգի Յովսէփ Սրբազանի և իւր նախորդաց օրով, Պիլէճիկի ազգ. ընթացիկ գործերը։ Թող ձեռքերնին կուրծքերնուն վրայ դնելով խոստովանին պիլէճիկցիք՝ թէ ի՞նչ որ են և ի՞նչ որ ուզեն ցարդ թէ՝ իրենք և թէ՝ շրջակայ գիւղօրէք, ամէնը կը պարտին միացեալ ժամանակի առաջնորդաց ջանից և հոգածութեանց։

Բ. Կ'ըսէ թէ՝ Պիլէճիկ իւր կարեւորութեան համար Էրթողրուլ անուանով ուրոյն գաւառ կազմուած լինելով, կորուսած է Կուտինայու հետ իւր յարաբերութիւնն, և այս՝ նաև յօգուտ մի քանի Հայ գիւղօրէից՝ որ Պրուսայի առաջնորդութեան թեմն լինելով հանդերձ տեղւոյն կառավարչութեան տակ կը գտնուին։

Կը պատասխանեմք. Պիլէճիկի ուրոյն Միւթէսարրըֆութիւն կազմուած և քաղաքականապէս Կուտինայի հետ յարաբերութիւնը կորուսած լինելէն չ'հետեւիր թէ Պիլէճիկ և Կուտինա միեւնոյն առաջնորդի հովուութեան տակ չեն կրնար միանալ, կրնան միանալ եղեր՝ որ թէ՝ բարեխնամ կառավարութիւնը և թէ՝ Պատրիարքարան միացուցին զանոնք յօգուտ երկուց չու

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգլ. ոսկւոյ դուռարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ՀԱՍ-ՈՒՑ համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կամ ուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ՀԱՍԱՆԵՐՆ։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալէր խան, Ղալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

# ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Գռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890 » 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » » » 14,135,925

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

# ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱՋ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Գռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ Գռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ դուռարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 Գռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաքու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

16


## ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

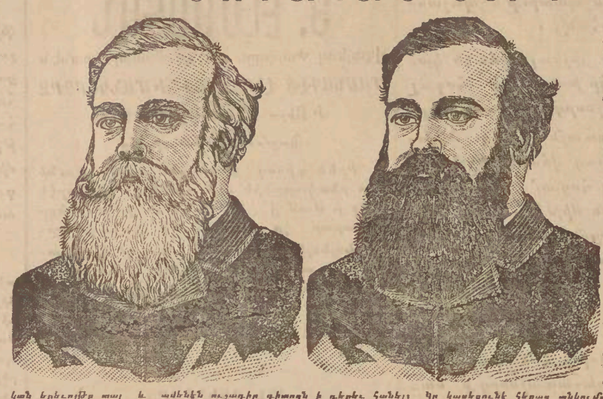

Նոր գիւտ մարդ բուն գոյնը փոխելու համար մէկ եղեակ ածգանին, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի, ՇԱԳԱՆԱԳԱՅՈ ԿԱՄ ՌՆԱԳԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻՒ

Բազկացեալ միայն արմատներու. և խոտերու հիւթէ։ Ոչթակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պղնձագոյն, շագանակագոյն կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս նորին մը-լատի գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամենեն բնական գոյնը տալ և ամենեն ուշացողը գեղոյն է գերբեր հանել։ Որ կասեցուցնել հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրեն թեւերը կ'անեւացնեն և նոր ոյժ կուտայ մազաքիսի մաքին։ Ուստի ուրեմն կ'ըսենք

ԳՈՒԾԱԾՄԱՆ ԵՎԱՆԱԿ

Սրուական երեքնել գործածելն առալ և փոքր բանակութեամբ հեղուկին դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պարկի ասաղով մը կամ այդ հեղուկին մէջ Թրքած սպունգով մը թեւին կենդրոնի վրայ անցուցեալ դ-ռ, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Եթէ գլուխը բաց պահել մեկնելու որ հեղուկը ոչ ոքանայ։ Բոլոր մազերը մէկ չորս լուսով, ետ-մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամ բաւական է։ Եթէ մէկ երկու անգամի ածած-ուն, գոյնն աւելի Ռուբ կ'երլայ։ Անդամ մը որ ուզուած գոյնը հնուած բերուած է, գոյն տալելեր ալ պակաս։ Համար թը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկին գործածելու։ Նոյն հղանակը գործածելու է մարուքին և պիտիարան համար։ Պէտք կայ գլուխը լուալ գործածութենէն առալ կամ հաքալ։ Մթայն դէմքն և ձեռները լուալ առ է գեղուլուիներ։

Տան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու. գործածութենէն ետքս, գլուխը լուալու է գէր մը տալով։ Այս գլուխն քանալ է այդ ներկին մէջ թեթեւապես Թրքած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յաջալ կուգայ անմիջապես։


Քէպրիթիկէթ Գինին մէկնուտի (Բէլէթիկէնին)

ՔԷպիր ԳԻՆԻՆ (եանի ՍՈԼՅԱԹՈ) ՔՈԼՍԻԹԻԼԼԷՐԻ

Պու քիւղիւք քարսիլէր միրո ը վէ ինձ վէ ընիթաք մէ դայէթէվ մինհայ օրուզ հայ վէ էնբէրլանիլէր կիսի միրո ը դէնան իկէ պուրուվայ վէ քարլրայմայրոր վէ թարսիկ թարաքինան հիւսն թէսիրինէ տարմա իթիմատ օլունայիէն Բէլէթիկէնին իւղ մէսէհրլիւ տինիէն սաբ ուլթարուսնանան հէր պիրի ան սանթիրտան հավի տիր։

Պու քարսիլէր եարբմ պաշ ադրըսընտա սէգբէր վէ պաշ ադրըլարրնա վէ այէնն էնտառրթմա տինիէն հիւմնաի միթէգամիա վէ միհէլիւքլէրտէ միւթանայ օլուռնու կիսի քառա հիւմնա վէ քառա ճիկէր վէ թահայ հասթայրքլարը։ Վէ նէբրի ալրիսէնէ բէք դկյոտէ քուշանըրուր կէնէլէրի զուհուր իտէն թէհի տուալի քէսէր եէվմիկէ պիր եախտա իքի քարսիլ իսթիմատ օլունուռքան մուգաբի կիսի թէսիր։

Պու քարսիլէր. եարնոյ Բէլէթիկէնին խալիս օլան միւսիս Ալրմի Լիսլի վէ չիրէքիատ թարաքինան իսմէ օլունուր։ Տէքոյ թիռուռու Պուրսայո հատէ սինատ 5 նոմմէրուլու վէյաղ էշզաքանէրի տիր։ C

# ԿԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, մի ջաղ. Թղթատարական վրայի յարկը, և Զմիւռնիա Եվանկէլիքի փողոց Թիւ 59

Այս Դանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մէջ, այս ՀՀրան եղանակին ատթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պէլճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործատանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ մարմանկեղէնք, բանուածք, կիսազգեստք, քալէօ, քորէ, թաշկինակ, սեղանի պէսդ, շապկի, շապկընկեր, ոտամանք, Ֆլանել կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդազգեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ Դիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նոր աեւ.ութեան համեմատ ճաշակով ու չքեղութեամբ յօրինեալ են։

Ցաւելում մի ըրած է նաև ապպրուած զգեստներու պարտաւորութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ տպրսդրեն։ Կը գտնուի Նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթոներ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքր չքանակութեամբ։

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԶԳԱՑ 8

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒՑ

Ոչ ոփը Երկու անիմ կը բանի Լիվերբուլ և Արե-Եվրոպ ՀՂԼ

| Անուանք | Թոնոյ | Անուանք | Թոն |
|---|---|---|---|
| Ումպրիա | 7718 | Գոգալանիա | 4845 |
| Էդրուրիա | 7718 | Պոմէրիա | 4531 |
| Սէրվիա | 7391 | Սամսրիա | 3574 |
| Ուբանիա | 7268 | Մարաթան | 2403 |
| Բաղանիա | 5587 | Ագլան | 2393 |
| Սէֆալանիա | 5517 | Սարակոսա | 2166 |
| Կալլիա | 4809 | Թարիֆա | 2246 |
| Սէթիա | 4557 | Բալտիրա | 2144 |
| Ալէքսը | 2148 | Թրինիտատ | 899 |
| Գէտար | 1876 | Մարոգգ | 1855 |
| Ճերմանիկ | 1614 | | |

Trinidad շոգենաւը, սատ պիտի գայ Լիվերբուլէն, գէպ ի մայիս 12ին։

Դիմել առ. ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼի գործակատար Thomas C. Joly

Թիւ 1, Քիւշիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա

17


ՃԵՐՄԱԿ ԱԿՈՒԱՅՆԵՐ

Առողջապահութիւն Բերնի

ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ | EAU DE BOTOT

կը պահպանէ ակռաները, կը պնդէ ընդերքը, կը զովացնէ բերանը։

ՓՆՏՌԵԼ բուն ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17, Ռիւ տը լա Բէ, ԲԱՐԻԶ.

Ակից առաջ՝ 229, Սէնդ-Ոնորէ

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ՀՈՏԱՎԱՃԱՌԱՑ ՀՈՎ

Հարցնել նաև Պոթոյի Վինիկրը ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ, Նրբութեամբ և բոյրովը դերազանց.

2203 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պօն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բերայի

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀԼԸՐԸԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԸՆ ՉԱՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ ոսկի որ շրջի Ի սոպայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԷԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իրբեոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հաղը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համարուն հոտ ունի, գեւրամարսելի է, և ամենեն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԱԼԼ 2218


## ՏԱՐՕՐԻՆԱԿԵՒ ՀԱՄՍՈՒ ՁԱՐԱԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՍ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

Գոզի մը պէս որ գիշէր ատեն գմեղ կը կողոպտէ, այդ հիւանդութիւն մեր վրայ կը յարձակի գաղտագողի։ Ակնկալ տաւապողները չաւեր կը զգան իրենց կուրծքին ու կողերուն, և երբեմն նոյն իսկ իրենց կռնակին մէջ։ Զանձրթ կը զգան և ննջելու պէտք մը։ Բերանը դառնահամ կելլայ մանաւանդ առաւօտն, Ամսամուտք կ'աղտոտին տեսակ մը Թանձր լորձունքով։ Ախորժակը բաց չելլար։ Հիւանդն իւր ստամոքսին վրայ մեծ ծանրութիւն մը կը զգայ, և երբեմն ստամոքսին խոռոչներուն մէջ ալ սկսրութեան ազդում մը և ապայտ պարպուիւն մը։ Ժամանակ մը ետք չոր հաղ մը կը սկսի՝ որուն հետ սակայն, մէկ քանի անգամ կանաչագոյն թուք մը կուգայ։ Հիւանդն անդուլ խանգութիւն մը կը զգայ և ի զուր քունն օգնութեան կը կոչէ, որ ոչ մէկ ամբոյամ կը շնորհէ նմա։ Ցնծայ հիւանդը կ'ելլայ ղողային, զայրացկոտ և թախծալից։ և ամէն բան դէշ կերեւի իրեն։ Երբ յանկարծ ոտք ելնէ, տեսակ մը ցնորում կը զգայ։ Փորկապութիւն կունենայ, ատեն ատեն մարթը չոր եւ տաք կ'ելլայ, եւ արիւնն՝ թանձր ու անշարժ, այլոց սպիտակագոյն գեղոնքակ գոյն մը կ'ստանայ, քիչ եւ դժուարաւ կը մեզէ։ Հիւանդը շատ անգամ կ'ստիպուի կերած կերակուրները դուրս տալ։ այս փոխումները ուրիշին մէջ երբեմն գառն, երբեմն քաղցր համ մը կը ձգեն, և շատ անգամ անոնց կը հետեւի որոյ բարաքում հիւանդին տեսողութիւնը կը սկսրանայ, եւ այլոց առջեւ միշտ բիծեր կը տեսնէ, մեծ յոգնութիւն եւ տկարութիւն կը զգայ։ Բոլոր այս ուրախանքը հետդհետէ կը յայտնուին։ Ս'ըսուի թէ ժողովրդեան երեք չորրորդ մասը կը տառապի այդ սխալով այս կամ այն ձեւին տակ։ Բժիշկները շատ անգամ կը խարուին այս սխալին բնութեանը վրայ։ Ամենը կը դարմանեն զայն իբր լուսորի հիւանդութիւն մը, այլ՝ իբր գոնարարանութիւն, եւ վերջապէս ամենը ալ իբր փայծաղուցաց, եւն, բայց իրենց դարմանելն ոչ մին յաջողութիւն գտած է։ Եւ սակայն հնարաւոր է «Fxtract of Roots» կամ Սէռ Սիկրլի Ռուսմանիոյ միակ գործակալին

ԷՍՄՈՆ ՔԱՌՈՒԱՆ

Անդլիական ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղիմոտա, պահականոցին քով, կայսրան թրամաւայից, 95 և 97


COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր ադրէլ Ժ.Մ.Ը. Երթալ դէպ զոֆնա

| | | | |
|---|---|---|---|
| Բշ. 15 27 | Երբ. | Օտեսա | |
| Գշ. 16,28 | 5 Երբ. | Աէքսանդրիա | |
| Դշ. 17 29 | 10 Առ. | Անատոլու | |
| Դշ. 17,29 | 10 Առ. | Սեվաստոպոլ | |
| Եշ. 18 30 | 2 Երբ. | Օտեսա | |

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիրէճ Գաքու։ 10

ՄՈՍ

ՇՈՒԵՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լէվերբուլ և Մէնչիսթրիսկոյ Գէնս քաղաք

ՀՕՖԻՆԱՍ

| Անուանք | Թոնոյ | Անուանք | Թոնոյ |
|---|---|---|---|
| Բանուգուս | 4200 | Ոֆիրբս | 3000 |
| Ֆէրոս | 4000 | Օսայրիս | 3000 |
| Օսմանլի | 4000 | Նէբթիս | 3000 |
| Սէսսոգրիս | 3250 | Ինբա | 3000 |
| Թիզա | 3250 | Լոգիս | 800 |
| Մակասար | 3250 | Սիֆնա | 800 |
| Մարիսթիս | 3250 | Սէսիլ | 700 |

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՀ և ԸՆԿ. Ռութալ խան ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ. 31, ՃԷյմս Սգրիդ Լիվրբուլ 14

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes, perfectionnés et préparée par Mario LECHAUX, Ph^n-C^ie, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

NOTA. Dans toutes les bonnes Pharmacies.

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՊ

Եբրիւեր-Ամբլէյ, Կ. Պոլսոյ և Օրեսայի Գիծս

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՊԷՐԿԷՆ

| Անուանք | Թոնոյ | Անուանք | Թոնոյ | Անուանք | Թոնոյ |
|---|---|---|---|---|---|
| Ալգասնս | 2000 | Ֆլամինկօ | 1600 | Բարբարս | 3200 |
| Անմէլ | 3000 | Գարիբէ | 5500 | Բանտէր | 1700 |
| Ալսոլլ | 5500 | Նիգանս | 2200 | Բարբէ | 1500 |
| Արկ | 2300 | Սոզ | 1800 | Բոլբ | 1000 |
| Արիսդոզ | 4000 | Պրոմնս | 2200 | Բուրիզ | 2800 |
| Պասանս | 3000 | Լիբոս | 2000 | Բիսալիթ | 4400 |
| Պորտիրիս | 220 | Լիսալիս | 3000 | Բիսիլդոզ | 3200 |
| Պլավս | 2000 | Ֆիսոսա | 7000 | Բոլբ | 3000 |
| Պէֆիալս | 8800 | Հուսիզէ | 1200 | Բոսֆոր | 3500 |
| Դէլլրս | 2600 | Լամկա | 5000 | Բոզարիս | 3500 |
| Գալիբաս | 2500 | Ֆիրնս | 2300 | Նալէրնս | 4000 |
| Գամէս | 2100 | Ֆէլնս | 2000 | Նանդիսկս | 8200 |
| Գաղս | 2000 | Ֆոլբրիս | 4200 | Նարբս | 2000 |
| Գոմս | 2700 | Ֆոմնս | 2200 | Նիզիս | 2000 |
| Զէբակս | 5000 | Լէս | 2000 | Նոբէնս | 4300 |
| Գլիս | 4500 | Լէբանթս | 4500 | Թ. Ուիլրդ | 3000 |
| Գոլբրատս | 3400 | Լիմբրս | 3000 | Թուրս | 1200 |
| Տիգս | 2500 | Մարմ | 1500 | Թոլիս | 2800 |
| Օսմնս | 2500 | Մարինկս | 4300 | Թորբիս | 900 |
| Տուրս | 4800 | Մարգէլլս | 6500 | Ուրիս | 5000 |
| Տրարս | 2100 | Միս | 2000 | Վոլիուրս | 5000 |
| Էպանամ | 2600 | Մուրինս | 3100 | Եէս | 3600 |
| Էլսորատս | 3000 | Նէս | 2000 | Զէպրա | 1000 |
| Էլէբրթս | 3200 | Օրլանս | 3000 | Տիթանիքս | 200 |
| Տրաթս | 2600 | Սիմէլլս | 5000 | Ճամս | 200 |
| Ֆալբոն | 800 | Սրբանս | 4500 | Զէրս | 140 |
| Ֆիս | 700 | Օգգս | 2000 | Մոսքիթս | 120 |

Լէմիրիզն Մանարբ 8000
Լիբրիզն Մանարբ 8000
Լբրէրն Մանարբ 8100

Վերոգրեալ շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն պիտի մեկնի մայիս 1ին ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներս համար ամն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՅՕ Գորգիալ Թիւ 17-18, Քիւշիւք Միւսէթ խան, Ղալաթիա 7

Ամսագրատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻՆ


## ԱՐԵՒԵԼ ԵԱՆ — ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍԻՈՅ ՄԻ ՔԻՒԶԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1891, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

### Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒԶԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

| | 6 | 8 | 10 | 52 | 12 | 14 | 16 | 18 | 20 | 22 | 24 | 26 | 28 | 30 | 32 | 34 | 36 | 38 | 40 | 42 | 44 | 46 | 48 | 50 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Առաւօտ | | | | | | | | | | | | | Իրիկուն | | | | | | | | | | |
| | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. |
| Կ. Պոլիս | 6 00 | 6 30 | 7 15 | 7 50 | 8 35 | 9 ... | 9 30 | 10 ... | 10 30 | 11 ... | 11 30 | 12 ... | 1 30 | 2 ... | 2 30 | 3 ... | 4 ... | 4 30 | 5 ... | 5 30 | 6 ... | 6 30 | 7 30 | ... |
| Գում-գաքու | 6 09 | 6 39 | 7 25 | 8 8 | 8 43 | 9 9 | 9 39 | 10 9 | 10 39 | 11 9 | 11 39 | 12 9 | 1 39 | 2 9 | 2 39 | 3 9 | 4 09 | 4 39 | 5 10 | 5 39 | 6 09 | 6 39 | 7 44 | ... |
| Եէնի—գաքու | 6 13 | ... | 7 29 | ... | 8 46 | 9 12 | 9 43 | 10 12 | 10 43 | 11 13 | 11 43 | 12 13 | 1 43 | 2 12 | 2 43 | 3 13 | 4 13 | 4 43 | 5 14 | 5 43 | 6 13 | 6 43 | 7 48 | ... |
| Տաւսա փաշա | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... |
| Սամսթիա | 6 19 | ... | 7 35 | ... | 8 51 | 9 18 | 9 49 | 10 18 | 10 49 | 11 19 | 11 49 | 12 19 | 1 49 | 2 18 | 2 49 | 3 19 | 4 19 | 4 49 | 5 20 | 5 49 | 6 19 | 6 49 | 7 54 | ... |
| Եէսի—գուլէ | 6 23 | 6 48 | 7 40 | 8 22 | 8 18 | 8 55 | 9 21 | 9 55 | 10 21 | 10 55 | 11 24 | 11 55 | 12 22 | 1 55 | 2 21 | 2 54 | 3 23 | 4 23 | 4 55 | 5 26 | 5 55 | 6 25 | 6 55 | 8 ... |
| Մարգիվուզ | 6 34 | 6 59 | 8 05 | 8 39 | ... | 9 06 | ... | 10 06 | ... | 11 6 | 11 36 | 12 05 | ... | 2 06 | ... | 3 04 | 3 36 | 4 33 | 5 06 | 5 39 | 6 06 | 6 36 | 7 06 | 8 11 |
| Ալ Աթէֆանս | 6 43 | 7 08 | 8 14 | 8 52 | ... | 9 15 | ... | 10 15 | ... | 11 15 | 11 47 | ... | ... | 2 15 | ... | ... | 3 45 | ... | 5 15 | 5 48 | 6 15 | 6 45 | 7 17 | 8 20 |
| Քիւշիւք Չէք. | ... | ... | ... | 9 2 | ... | ... | ... | ... | ... | ... | 11 55 | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | 7 25 | ... |

### ՔԻՒԶԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

| | 5 | 7 | 9 | 11 | 13 | 15 | 17 | 19 | 21 | 23 | 25 | 27 | 29 | 31 | 33 | 35 | 37 | 39 | 41 | 43 | 45 | 47 | 49 | 51 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Առաւօտ | | | | | | | | | | | Իրիկուն | | | | | | | | | | | | |
| | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. | ժ.վ. |
| Քիւշիւք Չէք. | ... | ... | ... | 7 45 | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | 12 50 | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | 7 06 | ... |
| Ալ Աթէֆանս | 6 ... | 6 50 | 7 18 | 7 55 | ... | 8 30 | ... | 9 30 | ... | 10 30 | 11 27 | ... | 1 ... | ... | ... | 2 30 | ... | 4 ... | ... | 5 30 | 5 57 | 6 25 | 6 55 | 7 18 |
| Մարգիվուզ | 6 10 | 7 ... | 7 29 | 8 06 | ... | 8 40 | ... | 9 40 | ... | 10 40 | 11 38 | 12 24 | 1 10 | ... | ... | 2 40 | 3 10 | 4 10 | 4 40 | 5 40 | 6 10 | 6 37 | 7 05 | 7 43 |
| Եէսի—գուլէ | 6 22 | 7 12 | 7 44 | 8 18 | 8 28 | 8 54 | 9 26 | 9 53 | 10 26 | 10 53 | 11 53 | 12 44 | 1 23 | 1 53 | 2 26 | 2 53 | 3 24 | 4 24 | 4 53 | 5 53 | 6 23 | 6 52 | 7 16 | 7 57 |
| Սամսթիա | 6 26 | 7 16 | 7 48 | ... | 8 32 | 8 57 | 9 29 | 9 57 | 10 29 | 10 57 | 11 57 | 12 48 | 1 27 | 1 57 | 2 29 | 2 57 | 3 28 | 4 28 | 4 57 | 5 57 | 6 27 | 6 56 | ... | ... |
| Տաւսա փաշա | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... | ... |
| Եէնի—գաքու | 6 32 | 7 22 | 7 54 | ... | 8 38 | 9 03 | 9 34 | 10 03 | 10 34 | 11 3 | 12 03 | 12 54 | 1 33 | 2 03 | 2 34 | 3 03 | 3 34 | 4 34 | 5 03 | 6 03 | 6 33 | 7 02 | ... | ... |
| Գում-գաքու | 6 38 | 7 26 | 7 58 | 8 27 | 8 42 | 9 08 | 9 38 | 10 08 | 10 38 | 11 8 | 12 08 | 12 58 | 1 38 | 2 08 | 2 38 | 3 08 | 3 38 | 4 38 | 5 08 | 6 08 | 6 38 | 7 06 | 7 27 | 8 06 |
| Կ. Պոլիս | 6 45 | 7 34 | 8 07 | 8 35 | 8 50 | 9 16 | 9 46 | 10 16 | 10 46 | 11 16 | 12 16 | ... | 1 06 | 1 46 | 2 16 | 2 46 | 3 16 | 3 46 | 4 46 | 5 16 | 6 16 | 6 46 | 7 14 | 7 33 |

Փոքր ծրարներն ամիսոր կ'ընդունուին ամէն կառափնի մէջ, իսկ մեծ ծրարը Պոլսէն Մարգիվուզ կամ աւելի հեռի կայարանաց մէջն բանող կառափնոց մէջ միայն կընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառափնուիներն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. մինչ կառափնիներն ունին միայն Բ. և Գ. վագոններ։

1